

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W OLSZTYNIE

ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE NA WARMII I MAZURACH W II PÓŁROCZU 2010 ROKU

OLSZTYN - STYCZEŃ - 2011 ROK

**Przedruk w całości lub w części oraz wykorzystanie danych
statystycznych w druku dozwolone jest wyłącznie z podaniem źródła.**

**Opracował:
dr Alfred Czesła
Socjolog**

**Wojewódzki Urząd Pracy
ul. Głowackiego 28
10 – 448 Olsztyn
tel. 089/5227936
fax. 089/5227901**

WSTĘP	4
1. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI W II PÓŁROCZU 2010 ROKU	7
1.1. Struktura socjodemograficzna bezrobotnych	7
1.2. Bezrobotni według wielkich grup zawodów	14
1.3. Bezrobotni w układzie branżowym	18
2. OFERTY PRACY ZGŁOSZONE W II PÓŁROCZU 2010 ROKU	20
2.1. Oferty pracy zgłoszone do powiatowych urzędów pracy	20
2.2. Oferty pracy według wielkich grup zawodów	23
2.3. Oferty pracy w układzie branżowym	29
3. ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE W II PÓŁROCZU 2010 ROKU	34
3.1. Zawody nadwyżkowe	35
3.2. Zawody zrównoważone	39
3.3. Zawody deficytowe	41
PODSUMOWANIE	45

Rozwój technologiczny i zachodzące procesy restrukturyzacyjne wymuszają ciągłe zmiany na rynku pracy. Należy im się bacznie przyglądać i analizować zapewniając tym samym stały dostęp społeczności lokalnej do wszystkich usług świadczonych przez służby zatrudnienia. Struktura i wielkość bezrobocia oraz jego skutki na rynku pracy wymagają stałego monitorowania.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych wprowadzony został jako narzędzie analizy rynku pracy w 2005 roku, pozwalające na obserwację zjawisk zachodzących na lokalnych, regionalnych i krajowym rynku pracy w obszarze struktury zawodowo – kwalifikacyjnej oraz podaży i popytu na rynku pracy. W okresie wychodzenia z kryzysu gospodarczego w Polsce, który wyraźnie odbija się na sytuacji osób bezrobotnych, jak i pracodawców, monitoring może być pomocny przy wyciąganiu wniosków i tworzeniu krótkoterminowych prognoz wspierających prawidłowe funkcjonowanie systemów szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Podstawą sporządzania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. nr 69 z 2008 r. , poz. 415, art. 8, ust.1 pkt 3 i art.9, ust.1 pkt 9). Zgodnie z jej postanowieniami, wykonanie tej analizy należy do zadań samorządu województwa.

Unifikacja interpretacji uzyskanych wyników sporządzona została z wykorzystaniem metodologii opracowanej przez Departament Rynku Pracy MPiPS, ujętej w „Zaleceniach metodycznych do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych”,

Opracowanie sporządzono w oparciu o dane z powiatowych urzędów pracy województwa warmińsko-mazurskiego zawarte w sprawozdaniu MPiPS-01, załącznik 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy i oferty pracy” oraz załącznik 3 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”.

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy opracowano posługując się nazwami grup lub zawodów i specjalności zgodnymi z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. (Dz.U. Nr.82 z dnia 17 maja 2010 r., poz.537).

Statystyka bezrobotnych jest sporządzona według zawodu, w jakim poszukują pracy bezrobotni i do wykonania tego zawodu mają odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem szkolnym lub innym dokumentem bądź odpowiednim stażem pracy w danym zawodzie.

Grupa bezrobotnych bez zawodu obejmuje osoby:

- nie posiadające świadectwa (dyplomu) ukończenia szkoły lub odpowiedniego kursu;
- nie mające udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie.

Grupa bezrobotnych bez zawodu dotyczy przede wszystkim osób z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym oraz osób posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące, które nie ukończyły kursu, na którym zdobyły odpowiednie kwalifikacje zawodowe oraz dyplom uprawniający do wykonywania danego zawodu, a także nie przepracowały w danym zawodzie minimum 1 roku.

Przyjęto następujące założenia dotyczące podziału grup zawodów według wykształcenia: wykształcenie wyższe – grupy wielkie 1 i 2; wykształcenie średnie zawodowe i policealne – grupy wielkie 3, 4 i 5; wykształcenie zasadnicze zawodowe – grupy wielkie 6, 7, 8 i 9.

W efekcie struktura klasyfikacji obejmuje: 11 grup wielkich – kod jednocyfrowy i 1552 zawody i specjalności tworzących grupy elementarne – kod sześciocyfrowy

To rozróżnienie na wielkie grupy zawodów i specjalności ma charakter analityczny i służy uzyskaniu większej przejrzystości prezentowanej pracy.

Dane wynikowe z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych określone są za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu). Celem właściwej interpretacji danych należy przytoczyć podstawowe definicje używanych pojęć:

- **zawód nadwyżkowy** to zawód, na którego jest niższe zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, występuje zatem przewaga bezrobotnych nad ofertami pracy;
- **zawód zrównoważony**, to zawód, w którym liczba ofert pracy pokrywa się z liczbą bezrobotnych, występuje zatem równowaga na rynku pracy;
- **zawód deficytowy**, to zawód, na którego jest wyższe zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy, występuje zatem przewaga ofert pracy nad bezrobotnymi.

Do obliczenia wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) w zawodzie k zastosowano

wzór:
$$W_{n,I}^k = \frac{O_I^k}{B_I^k} \quad \text{gdzie:}$$

O_I^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w II półroczu 2010 roku,

B_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w II półroczu 2010 roku.

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

- a). $W_{n,t}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe, tj., na które występuje na warmińsko-mazurskim rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie;
- b). $0,9 \leq W_{n,t}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone, tj. wykazujące równowagę na warmińsko-mazurskim rynku pracy;
- c). $W_{n,t}^k > 1,1$ to zawody deficytowe, tj., na które występuje na warmińsko-mazurskim rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Prezentowane w raporcie dane pokazują, jaki procent osób w danej grupie zawodowej może liczyć na w miarę szybkie zatrudnienie. Dokonano tego na podstawie wskaźnika szansy uzyskania oferty pracy i wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów oraz wskaźnika struktury bezrobotnych według zawodów.

W tablicach zamieszczonych w tekście, przedstawiających ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych według wskaźnika intensywności, nie uwzględniono przypadków, gdy w 2010 roku nie zgłoszono ofert pracy lub nie zarejestrowano bezrobotnych.

Prezentowane opracowanie zawiera:

- strukturę bezrobotnych według cech socjodemograficznych w II półroczu 2010 roku;
- analizę bezrobocia według wielkich grup zawodów oraz rodzaju działalności (PKD);
- inferencję ofert pracy według wielkich grup zawodów oraz rodzaju działalności (PKD);
- ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych sporządzony w oparciu o interpretację wskaźników intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów;
- aneks statystyczny obejmujący listę zawodów o najwyższym poziomie nadwyżki (deficytu).

Całość rozważań zamyka zwięzłe zakończenie zawierające najważniejsze przemyślenia wynikające z przeprowadzonej analizy.

Należy zaznaczyć, że poniższe opracowanie bazuje jedynie na danych zgromadzonych przez powiatowe urzędy pracy województwa warmińsko-mazurskiego, dotyczących liczby osób bezrobotnych oraz zgłoszonych ofert pracy według zawodów i specjalności oraz według Polskiej Klasyfikacji Działalności PKD. Niestety raport nie obejmuje analizy ofert zamieszczanych w prasie i Internecie, dla której wciąż brak odpowiedniej jednolitej dla całego kraju metodologii.

Opracowanie „Zawody deficytowe i nadwyżkowe na Warmii i Mazurach w II półroczu 2010 roku” jest już ósmym publikowanym rocznym raportem diagnostycznym. Raport jest dostępny na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie: www.up.gov.pl

1. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI W II PÓŁROCZU 2010 ROKU

W tej części raportu przyjrzymy się konstrukcji socjodemograficznej bezrobotnych, ich partycypacji w wielkich grupach zawodów oraz w układzie polskiej klasyfikacji działalności (PKD).

Stałym elementem sprawozdawczości o rynku pracy jest analiza socjodemograficzna zarejestrowanych bezrobotnych w układzie: powiat, miejsce zamieszkania, wykształcenie, płeć, wiek, doświadczenie zawodowe, czas pozostawania bez pracy.

1.1. STRUKTURA SOCJODEMOGRAFICZNA BEZROBOTNYCH

W II półroczu 2010 roku bez pracy pozostawało 105 942 mieszkańców Warmii i Mazur. Jest to o 3 239 osób, czyli o 3,0% mniej niż w 2009 roku. Stopa bezrobocia rejestrowanego również wykazała tendencję spadkową. W grudniu 2010 roku wynosiła 20,0% i była o 0,7 pkt. proc. niższa w stosunku do II półrocza 2009 roku.

Wśród ogółu bezrobotnych, którzy w II półroczu 2010 roku byli zarejestrowani w powiatowych urzędach pracy, blisko cztery piąte (77,9%) z nich, tj. 82 528 osób posiadało wyuczony zawód (specjalność). W porównaniu z 2009 rokiem, populacja ta zmniejszyła się o 2 497 osób, tj. o 2,9%. Względny spadek w zbiorowości bezrobotnych z wyuczonym zawodem był zaledwie o 0,1% mniejszy, niż odnotowany w analogicznym okresie wśród całej populacji bezrobotnych - o 3,0%.

Populacja bezrobotnych nie posiadających specjalności, tzw. „grupa bez zawodu” w II półroczu 2010 roku liczyła 23 414 osób i stanowiła ponad jedną piątą (22,1%) ogółu zarejestrowanych na Warmii Mazurach. W porównaniu z 2009 rokiem, zbiorowość ta zmniejszyła się o 742 osoby, tj. o 3,1%. Niemniej jednak udział osób bez zawodu wśród ogółu bezrobotnych, zarówno w II półroczu 2010 roku, jak i w jego czasookresie 2009 roku, utrzymywał się na tym samym poziomie, tj. 22,1%. W grupie bezrobotnych bez zawodu kobiety stanowią 56,8% tej populacji. W stosunku do analogicznego okresu 2009 roku odnotowano ich spadek o 1,1%, tj. o 149 osoby. Jednak udział kobiet bez kwalifikacji zawodowych do ogółu bezrobotnych bez zawodu wzrósł o 1,1 pkt. proc.

Kobiety dominują także w strukturze ogółu warmińsko-mazurskich bezrobotnych. W II półroczu 2010 roku grupa ta liczyła 56 128 osób i stanowiła 53,0% ogółu zarejestrowanych w urzędach pracy. Jest to o 206 bezrobotnych kobiet, czyli o 0,4% mniej wobec analizowanego okresu 2009 roku. W tym samym czasookresie bezrobotnych mężczyzn było 49 814, tj. 47,0% ogółu. Jest to o 3 033 osoby, czyli o 5,7% mniej niż w II półroczu 2009 roku. Względny spadek w grupie bezrobotnych mężczyzn był silniejszy (o 5,7%), niż odnotowany w tym samym okresie wśród kobiet (o 0,4%). Na uwagę zasługuje fakt, iż udział bezrobotnych kobiet do ogółu bezrobotnych zwiększył się o 1,4 pkt. proc., zaś udział bezrobotnych mężczyzn zmniejszył się o 1,4 pkt. proc.

W analizowanym okresie zbiorowość bezrobotnych zamieszkałych na wsi - **patrz tabela 1** - liczyła 52 272 osoby i stanowiła 49,3% ogółu zarejestrowanych w urzędach pracy. Liczba bezrobotnych w tej grupie, w stosunku do II półroczu 2009 roku, zmalała o 1 588 osób, tj. o 2,9%. Od dwóch lat ich udział do ogółu bezrobotnych utrzymuje się na stałym poziomie, tj. 49,3%. Populacja bezrobotnych zamieszkałych w mieście składała się z 53 670 osób i wynosiła 50,7% ogółu. Jest to, w stosunku do 2009 roku, mniej o 1 651 osób, czyli o 3,0%. Udział bezrobotnych zamieszkałych w mieście, od dwóch lat pozostaje na niezmiennym poziomie, tj., 50,7%.

W całej zbiorowości bezrobotnych, podobnie jak w II półroczu 2009 roku, największą grupę stanowią osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne i niższe – 34,1% oraz zasadnicze zawodowe – 28,6%. Co piąty (19,2%) bezrobotny legitymował się świadectwem ukończenia szkoły policealnej i średniej zawodowej, a co dziesiąty (10,7%) liceum ogólnokształcącego. Szkołę wyższą skończyło 7,4% wszystkich bezrobotnych.

W stosunku do II półroczu 2009 roku, przyrost liczby bezrobotnych wystąpił wśród osób z wykształceniem: wyższym - wzrost o 6,6%, tj. o 484 osoby i ogólnokształcącym - wzrost o 1,4%, tj. o 154 osoby.

W pozostałych grupach odnotowano spadek poziomu bezrobotnych, przy czym największy wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – o 1 742 osoby, tj. o 4,6% i zasadniczym zawodowym – o 1 384 osoby, tj. o 4,6%.

Ciekawie przedstawia się struktura bezrobocia pod względem wieku. W grupie tej dominują osoby w wieku 25-34 lata. Zbiorowość ta liczyła 30 259 bezrobotnych i stanowiła 28,6% ogółu. Jest to o 717 osób, czyli o 2,3% mniej aniżeli w 2009 roku. Ich udział w strukturze ogółu bezrobotnych wzrósł o 0,2 pkt. proc.

Tabela 1. Struktura socjodemograficzna bezrobotnych w latach 2009 - 2010

Bezrobotni – stan na 31.XII.	2009 r.	2010 r.	Zmiany w stosunku do 2009 roku		Udział do ogółu bezrobotnych w %	
			liczba	%	2009 r.	2010 r.
OGÓŁEM w tym:	109 181	105 942	- 3 239	3,0	100	100
WYKSZTAŁCENIE						
wyższe	7 304	7 788	+ 484	+ 6,6	6,7	7,4
policealne i średnie zawodowe	21 137	20 386	- 751	- 3,6	19,4	19,2
ogólnokształcące	11 145	11 299	+ 154	+ 1,4	10,2	10,7
zasadnicze zawodowe.	31 710	30 326	- 1 384	- 4,6	29,0	28,6
gimnazjalne i niższe	37 885	36 143	- 1 742	- 4,6	34,7	34,1
PŁEĆ						
kobieta	56 334	56 128	- 206	- 0,4	51,6	53,0
mężczyzna	52 847	49 814	- 3 033	- 5,7	48,4	47,0
WIEK						
18 - 24	24 322	22 992	- 1 330	- 5,5	22,3	21,7
25 – 34	30 976	30 259	- 717	- 2,3	28,4	28,6
35 – 44	20 477	20 304	- 173	- 0,8	18,8	19,2
45 - 54	24 670	22 517	- 2 153	- 8,7	22,6	21,3
55 - 59	7 547	8 259	+ 712	+ 9,4	6,9	7,8
60 – 64 lata	1 189	1 611	+ 422	+ 35,5	1,1	1,5
MIEJSCE ZAMIESZKANIA						
miasto	55 321	53 670	- 1 651	- 3,0	50,7	50,7
wieś	53 860	52 272	- 1 588	- 2,9	49,3	49,3
STAŻ PRACY						
bez stażu	21 072	19 948	- 1 124	- 5,3	19,3	18,8
do 1 roku	15 179	14 963	- 216	- 1,4	13,9	14,1
1 - 5 lat	26 254	26 159	- 95	- 0,4	24,0	24,7
5 - 10 lat	16 213	15 607	- 606	- 3,7	15,0	14,7
10 - 20 lat	16 626	16 085	- 541	- 3,3	15,2	15,2
20 - 30 lat	11 415	10 705	- 710	- 6,2	10,4	10,1
30 i więcej lat	2 422	2 475	+ 53	+ 2,2	2,2	2,3
CZAS NA BEZROBOCIU						
do 1 miesiąca	11 050	12 143	+ 1 093	+ 9,9	10,1	11,5
1 – 3 miesiące	26 070	25 554	- 516	- 2,0	23,9	24,1
3 – 6 miesięcy	21 197	19 436	- 1 761	- 8,3	19,4	18,3
6 – 12 miesięcy	22 321	19 083	- 3 238	- 14,5	20,4	18,0
12 - 24 miesiące	15 207	17 508	+ 2 301	+ 15,1	14,0	16,5
pow. 24 miesięcy	13 336	12 218	- 1 118	- 8,4	12,2	11,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

W dalszej kolejności odsetek bezrobotnych według wieku kształtował się następująco:

- 18 – 24 lata - 21,7% ogółu, spadek o 1 330 osób, tj. o 5,5%;
- 45 – 54 lata - 21,3% ogółu, spadek o 2 153 osoby, tj. o 8,7%;
- 35 – 44 lata - 19,2% ogółu, spadek o 173 osoby, tj. o 0,8%;
- 55 – 64 lata - 6,3% ogółu, **wzrost** o 1 134 osoby, tj. o 44,9%.

Mimo tendencji spadkowej, nadal największe trudności na rynku pracy mają ludzie młodzi. W II półroczu 2010 roku osoby w wieku 18 – 34 lata stanowili łącznie ponad połowę (50,3%) ogółu bezrobotnych. W okresie tym w powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było 53 251 młodych ludzi bez pracy. To o 2 047 osób, czyli o 3,7% mniej niż w analogicznym czasie 2009 roku. Ich udział do ogółu bezrobotnych zmniejszył się zaledwie o 0,4 pkt. proc.

Obserwując staż pracy bezrobotnych należy zauważyć, iż ponad cztery piąte (80,1%) z nich wcześniej już pracowało. Jest to o 3 239 osób, czyli o 3,7% mniej niż w II półroczu 2009 roku. Ich udział do ogółu bezrobotnych zmniejszył się o 0,6 pkt. proc.

W grupie bezrobotnych, którzy wcześniej nabyli jakiegokolwiek doświadczenie zawodowe najliczniej reprezentowane były osoby o stażu pracy od 1 roku do 5 lat. Zbiorowość ta liczyła 26 159 osób i stanowiła blisko jedną czwartą (24,7%) ogółu. Jest to o 95 osób, czyli o 0,4% mniej niż w 2009 roku. Udział tej populacji do ogółu bezrobotnych wzrósł o 0,7 pkt. proc.

Staż pracy od 10 do 20 lat posiadało 16 085 osób, czyli 15,2% ogółu bezrobotnych. Jest to o 541 osób, czyli o 3,3% mniej niż w II półroczu 2009 roku. Udział tej grupy osób do ogółu bezrobotnych nie uległ zmianie.

Bezrobotnych ze stażem pracy do 5 do 10 lat było 15 607 osób, czyli 14,7% ogółu. Jest to o 606 osób, czyli o 3,7% mniej niż w 2009 roku. Udział tej grupy osób do ogółu bezrobotnych zmniejszył się o 0,3 pkt. proc.

Rocznym stażem pracy legitymowało się 14 963 osoby, czyli 14,1% ogółu bezrobotnych. Jest to o 216 osób, czyli o 1,4% mniej wobec 2009 roku. Udział tej zbiorowości do ogółu bezrobotnych wzrósł o 0,2% pkt. proc.

Ponad jedna dziesiąta (10,1%) ogółu bezrobotnych, czyli 10 705 osób, posiadała staż pracy od 20 do 30 lat. Jest to o 710 bezrobotnych, czyli o 6,2% mniej wobec analogicznego czasu 2009 roku. Udział tej grupy osób do ogółu bezrobotnych zmniejszył się o 0,3 pkt. proc.

Populacja osób powyżej 30 lat pracy liczyła 2 422 bezrobotnych i stanowiła 2,2% ogółu. Jest to o 824 osoby, czyli o 51,6% więcej wobec drugiego półrocza 2009 roku. Udział tej grupy osób do ogółu bezrobotnych wzrósł o 0,4 pkt. proc.

Na uwagę zasługuje fakt, iż blisko jedna piąta (18,8%) bezrobotnych, tj. 19 948 osób nie miała żadnego doświadczenia zawodowego. Jest to o 1 124 bezrobotnych, czyli 5,3% mniej niż w II półroczu 2009 roku. Udział tej grupy osób do ogółu bezrobotnych zmalał o 0,5 pkt. proc. W gronie osób bez stażu pracy prawie dwie trzecie (64,0%) stanowiły kobiety - 12 757 osób. Wobec 2009 roku populacja ta zmniejszyła się o 360 kobiet, czyli o 2,7%.

Systematycznie maleje grupa bezrobotnych, która nie może znaleźć pracy przez dłużej niż dwa lata. W II półroczu 2010 roku zbiorowość ta liczyła 12 218 osób i stanowiła ponad jedną dziesiątą (11,5%) ogółu bezrobotnych. Jest to o 1 118 osób, czyli o 8,4% mniej niż w drugiej połowie 2009 roku. Udział tej grupy osób do ogółu bezrobotnych w 2010 roku zmniejszył się o 0,7 pkt. proc.

Na długotrwałe bezrobocie narażone są przede wszystkim kobiety. W II półroczu 2010 roku grupa długotrwałe bezrobotnych kobiet liczyła 18 392 osoby, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych kobiet wynosił prawie jedną trzecią (32,8%) – w stosunku do drugiego półrocza 2009 roku odnotowano wzrost o 0,8 pkt. proc. W tym samym czasie grupa długotrwałe bezrobotnych mężczyzn liczyła 11 334 osoby i stanowiła, w ogólnej liczbie bezrobotnych mężczyzn, ponad jedną piątą (22,8%). Jednak należy podkreślić, iż udział w grupie długotrwałe bezrobotnych mężczyzn do ogółu bezrobotnych mężczyzn w II półroczu 2010 roku wzrósł o 4,6 pkt. proc.

Wykres 1. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w II półroczu lat 2009 - 2010

Czas pozostawania bez pracy	2009 rok			2010 rok	
	Liczba	%		Liczba	%
dłużej niż 24 miesiące	13 336	12,2	↓	12 218	11,5
12 - 24 miesiące	15 207	14,0	↑	17 508	16,5
3 - 12 miesięcy	43 518	39,9	↓	38 519	36,4
1 - 3 miesiące	37 120	34,0	↑	37 697	35,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika Nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

Z uzyskanych danych wynika, iż wzrost liczby bezrobotnych nastąpił wśród osób, które szukają pracy od 12 do 24 miesięcy. W badanym okresie populacja ta liczyła 17 508 osób i stanowiła 16,5% ogółu bezrobotnych. Jest to o 2 301 osób, czyli o 2,5 pkt. proc. więcej niż w analizowanym czasie 2009 roku. Wzrost liczby bezrobotnych odnotowano także w grupie bezrobotnych będących bez pracy do 3 miesięcy. W omawianym okresie grupa ta liczyła 37 697 osób i stanowiła 35,6% ogółu. Jest to o 577 osób, tj. o 1,6 pkt. proc. więcej niż w II połowie 2009 roku.

Z analizy rynku pracy Warmii i Mazur – **patrz tabela 2** – wynika, iż w II półroczu 2010 roku wzrost bezrobocia (w granicach 0,02% - 8,3%) wystąpił w sześciu powiatach, przy czym, najsilniejszy w:

- elbląskim grodzkim - wzrost o 8,3% (583 osoby),
- szczycieński - wzrost o 3,7% (238 osób),
- nowomiejskim - wzrost o 3,1% (96 osób),
- elbląskim ziemskim - wzrost o 2,6% (137 osób),
- ełckim - wzrost o 1,5% (118 osób),

W pozostałych piętnastu powiatach miał miejsce (w granicach 14,9% - 0,6%) spadek liczby osób bezrobotnych, przy czym najsilniejszy w:

- gołdapskim - spadek o 14,9% (363 osoby);
- ostródzkim - spadek o 11,6% (1 027 osób);
- bartoszyckim - spadek o 11,2% (850 osób);
- lidzbarskim - spadek o 8,7% (376 osób);
- braniewskim - spadek o 7,7% (366 osób);
- działdowskim - spadek o 6,7% (418 osób).

Największy udział w liczbie bezrobotnych mają takie powiaty jak:

- ostródzki - 7,4% ogółu bezrobotnych - spadek w stosunku do 2009 roku o 0,7 pkt. proc.;
- ełcki - 7,4% ogółu bezrobotnych - wzrost w stosunku do 2009 roku o 0,4 pkt. proc.;
- olsztyński z - 7,1% ogółu bezrobotnych - wzrost w stosunku do 2009 roku o 0,1 pkt. proc.;
- bartoszycki - 6,4% ogółu bezrobotnych - spadek w stosunku do 2009 roku o 0,5 pkt. proc.;
- szczytieński - 6,2% ogółu bezrobotnych – wzrost w stosunku do 2009 roku o 0,4 pkt. proc.;
- piski - 5,7% ogółu bezrobotnych – wzrost w stosunku do 2009 roku o 0,1 pkt. proc.

Tabela 2. Bezrobotni według powiatów w II półroczu lat 2009 - 2010.

Powiat	Liczba bezrobotnych		Wzrost/spadek w stosunku do 2009 roku		Procentowy udział do ogółu bezrobotnych	
	II półrocze 2009 r.	II półrocze 2010 r.	liczba	%	2009r.	2010r.
Bartoszyce	7 580	6 730	- 850	-11,2	6,9	6,4
Braniewo	4 730	4 364	- 366	-7,7	4,3	4,1
Działdowo	6 210	5 792	- 418	- 6,7	5,7	5,5
Elbląg Grodzki	7 006	7 589	583	8,3	6,4	7,2
Elbląg Ziemski	5 319	5 456	137	2,6	4,9	5,1
Ełk	7 675	7 793	118	1,5	7,0	7,4
Giżycko	3 951	3 755	-196	- 5,0	3,6	3,5
Gołdap	2 434	2 071	- 363	-14,9	2,2	2,0
Ława	3 983	3 940	- 43	-1,1	3,6	3,7
Kętrzyn	6 055	6 009	- 46	- 0,8	5,5	5,7
Lidzbark Warmiński	4 322	3 946	- 376	- 8,7	4,0	3,7
Mrągowo	4 184	4 158	- 26	- 0,6	3,8	3,9
Nidzica	2 218	2 138	-80	-3,6	2,0	2,0
Nowe Miasto Lub.	3 066	3 162	96	3,1	2,8	3,0
Olecko	3 110	2 950	-160	- 5,1	2,8	2,8
Olsztyn Grodzki	6 126	5 863	-263	- 4,3	5,6	5,5
Olsztyn Ziemski	7 687	7 574	-113	-1,5	7,0	7,1
Ostróda	8 868	7 841	-1 027	-11,6	8,1	7,4
Pisz	6 090	6 091	1	0,02	5,6	5,7
Szczytno	6 367	6 605	238	3,7	5,8	6,2
Węgorzewo	2 200	2 115	- 85	- 3,9	2,0	2,0
Województwo	109 181	105 942	- 3239	-3,0	100	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

1.2 BEZROBOTNI WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW

Według klasyfikacji zawodów i specjalności najbardziej zagregowany poziom obejmuje 11 wielkich grup zawodowych.

Są to: siły zbrojne; przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy; specjaliści; technicy i inny średni personel; pracownicy biurowi; pracownicy usług osobistych, sprzedawcy; rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy; robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy; operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń oraz pracownicy przy pracach prostych.

Poniższa tabela przedstawia liczbę zarejestrowanych bezrobotnych według wielkich grup zawodowych w II półroczu lat 2009 i 2010.

Tabela 3. Liczba bezrobotnych według grup zawodów w II półroczu lat 2009 - 2010

Grupy zawodowe	Bezrobotni				Wzrost/spadek w odniesieniu do 2009 roku	
	w II półroczu 2009 roku		w II półroczu 2010 roku		liczba	%
	liczba	%	liczba	%		
Ogółem, z tego:	109 181	100	105 942	100	- 3 239	- 3,0
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	222	0,20	223	0,21	+ 1	+ 0,5
Specjaliści	6 837	6,3	6 809	6,4	- 28	- 0,4
Technicy i inny średni personel	13 281	12,2	12 071	11,4	- 1 210	- 9,1
Pracownicy biurowi	2 986	2,7	3 168	3,0	+ 182	+ 6,1
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	14 254	13,1	18 043	17,0	+ 3 789	+ 26,6
Rolnicy, leśnicy ogrodnicy i rybacy	4 343	4,0	4 077	3,8	- 266	- 6,1
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	27 529	25,2	24 746	23,4	- 2 781	- 10,1
Operatorzy maszyn i urządzeń	4 763	4,4	4 883	4,6	+ 120	+ 2,5
Pracownicy przy pracach prostych	10 775	9,9	8 475	8,0	- 2 300	- 21,3
Siły zbrojne	35	0,03	33	0,03	- 2	- 5,7
Bez zawodu	24 156	22,1	23 414	22,1	- 742	- 3,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

Z danych zaprezentowanych w **tabeli 3**, można odczytać, iż wzrost bezrobocia, w granicach 0,5% - 26,6%, odnotowano w czterech wielkich grupach zawodów, przy czym najsilniejszy wśród:

- pracowników usług osobistych i sprzedawców** - wzrost o 26,6% (3 789 osób);
- pracowników biurowych** - wzrost o 6,1% (182 osoby);
- operatorów maszyn i urządzeń** - wzrost o 2,5% (120 osób),

W pozostałych siedmiu wielkich grupach zawodów zauważono, w granicach 21,3% - 0,4%, spadek liczby bezrobotnych, przy czym najsilniejszy wśród:

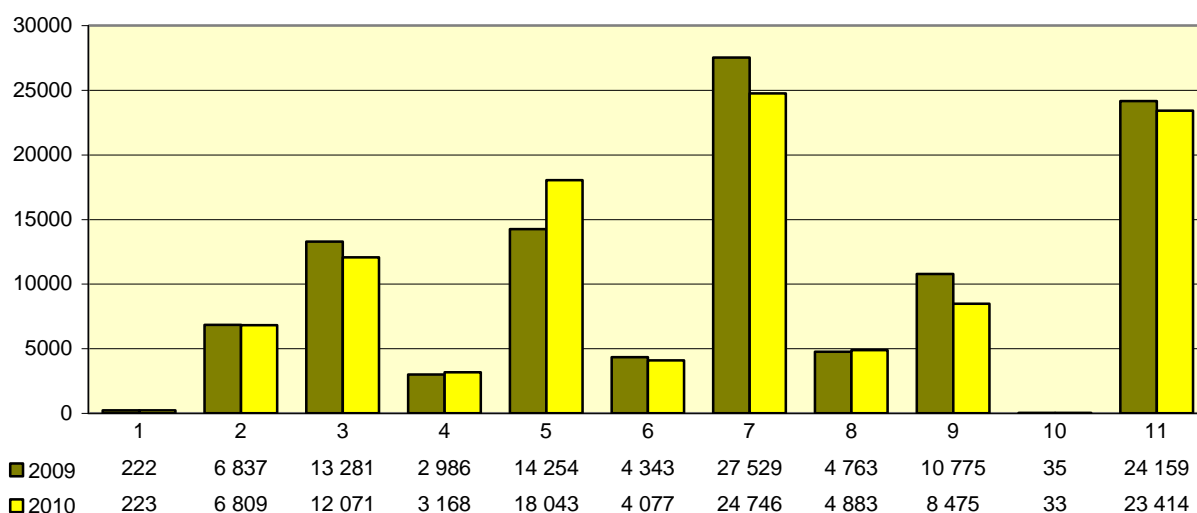
- pracowników przy pracach prostych** - spadek o 21,3% (2 300 osób);
- robotników przemysłowych i rzemieślników** - spadek o 10,1% (2 781 osób);
- techników i innego średniego personelu** - spadek o 9,1% (1 210 osób).

Grupami zawodów o najwyższym udziale w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych pozostają:

- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** - 23,4% ogółu - spadek o 1,8 pkt. proc.;
- bezrobotni bez zawodu** - 22,1% ogółu - bez zmian;
- pracownicy usług osobistych** - 17,0% ogółu - wzrost o 3,9 pkt. proc.;
- technicy i inny średni personel** - 11,4% ogółu - spadek o 0,8 pkt. proc.;
- pracownicy przy pracach prostych** - 8,0% ogółu - spadek o 1,9 pkt. proc.

Grupy zawodów najmniej liczne wśród bezrobotnych to: **siły zbrojne** (33 osoby), **wyżsi urzędnicy i kierownicy** (223 osoby) oraz pracownicy biurowi (3 168 osób).

Wykres 2 . Liczba bezrobotnych wg grup zawodów w II półroczu lat 2009 – 2010

1 - Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, **2** - Specjaliści, **3** - Technicy i inny średni personel, **4** - Pracownicy biurowi, **5** - Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy, **6** - Rolnicy, leśnicy ogrodnicy i rybacy, **7** - Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, **8** - Operatorzy maszyn i urządzeń, **9** - Pracownicy przy pracach prostych, **10** - Siły zbrojne, **11** - Bez zawodu.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

Na podstawie danych uzyskanych z urzędów pracy sporządzony został ranking 30 zawodów o największej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych – patrz tabela 4. Stanowili oni ponad dwie piąte (44,2%) warmińsko - mazurskiej populacji w II półroczu 2010 roku.

Tabela 4. Lista 30 zawodów o dużej liczbie bezrobotnych w II połowie lat 2009 - 2010

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni w II połowie 2009 roku	Zmiana		Bezrobotni w II połowie 2010 roku	wskaźnik nadwyżki (deficytu) zawodu w 2010 r.
				Liczba	%		
1	522107	Sprzedawca	8 437	205	2,4	8 642	0,4431
2	613003	Rolnik	2 666	-127	-4,8	2 539	0,0571
3	753105	Krawiec	2 481	-219	-8,8	2 262	0,0690
4	331403	Technik ekonomista	2 371	-115	-4,9	2 256	0,0594
5	723103	Mechanik samochodowy	2 434	-198	-8,1	2 236	0,2411
6	515303	Robotnik gospodarczy	2 068	110	5,3	2 178	5,5115
7	711202	Murarz	2 183	-92	-4,2	2 091	0,2774
8	931301	Robotnik budowlany	2 178	-177	-8,1	2 001	0,8091
9	722204	Ślusarz	2 172	-274	-12,6	1 898	0,1791
10	512001	Kucharz	1 988	-98	-4,9	1 890	0,4180
11	752205	Stolarz	1 711	-261	-15,3	1 450	0,6883
12	753303	Szwaczka	1 372	-27	-2,0	1 345	0,3851
13	911207	Sprzątaczką biurową	1 376	-83	-6,0	1 293	0,6643
14	314207	Technik rolnik	1 394	-140	-10,0	1 254	0,0096
15	311504	Technik mechanik	1 369	-338	-24,7	1 031	0,0272
16	751204	Piekarz	1 026	-44	-4,3	982	0,1782
17	932911	Robotnik przemysłowy	995	-79	-7,9	916	0,2642
18	522305	Technik handlowiec	850	-9	-1,1	841	0,4031
19	512002	Kucharz małej gastronomii	692	124	17,9	816	0,0735
20	411004	Technik prac biurowych	1 045	-250	-23,9	795	4,5786
21	752208	Stolarz meblowy	912	-152	-16,7	760	0,2816
22	263102	Ekonomista	1 077	-330	-30,6	747	0,0388
23	751201	Cukiernik	698	46	6,6	744	0,2688
24	722314	Tokarz w metalu	793	-111	-14,0	682	0,0660
25	235107	Pedagog	639	29	4,5	668	0,0524
26	834103	Mechanik maszyn rolniczych	741	-92	-12,4	649	0,0062
27	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	786	-147	-18,7	639	0,8936
28	834101	Kierowca ciągnika rolniczego	679	-60	-8,8	619	0,1131
29	513101	Kelner	599	3	0,5	602	0,7276
30	713102	Malarz budowlany	576	15	2,6	591	0,1404
Razem:			48 308	- 2 891	- 6,0	45 417	x
Procent do ogółu bezrobotnych:			44,2	x	x	42,9	x
Ogółem			109 181	- 3 239	- 3,0	105 942	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

Wśród 30 zawodów i specjalnościach, w których zarejestrowanych było najwięcej bezrobotnych w II półroczu 2010 roku, wzrost bezrobocia wobec analogicznego okresu 2009 roku (w granicach 0,5% - 17,9%) wystąpił w 7 przy czym najsilniejszy był wśród:

kucharzy małej gastronomii	wzrost o 17,90% (o 124 osoby);
cukierników	wzrost o 6,6% (o 46 osób);
robotników gospodarczych	wzrost o 5,3% (o 110 osób);
pedagogów	wzrost o 4,5% (o 29 osób);
malarzy budowlanych	wzrost o 2,6% (o 15 osób);
sprzedawców	wzrost o 2,4% (o 205 osób).

W pozostałych 23 zawodach i specjalnościach nastąpił (w granicach 1,1% - 30,6%) spadek populacji bezrobotnych, przy czym najsilniejszy był wśród:

ekonomistów	spadek o 30,6% (o 330 osób);
techników mechaników	spadek o 24,7% (o 338 osób);
pracowników biurowych	spadek o 23,9% (o 250 osób);
kierowców samochodów ciężarowych	spadek o 18,7% (o 147 osób);
stolarzy meblowych	spadek o 16,7% (o 152 osoby);
stolarzy	spadek o 15,3% (o 261 osób);
tokarzy w metalu	spadek o 14,0% (o 111 osób);
ślusarzy	spadek o 12,6% (o 274 osoby).

Zdecydowana większość zawodów (28), w których zarejestrowano najwięcej bezrobotnych to zawody nadwyżkowe. Tylko w dwóch z nich to zawody deficytowe: robotnik gospodarczy - wskaźnik deficytu = 4,5115 i pracownik biurowy - wskaźnik deficytu = 4,5786.

W prezentowanym wykazie najwięcej zawodów należało do trzech wielkich grup zawodów: robotników przemysłowych i rzemieślników (11 zawodów); pracowników usług osobistych i sprzedawców (5 zawodów); techników i innego średniego personelu (3 zawody) oraz pracowników przy pracach prostych (3 zawody). Nie wystąpiły w tym wykazie zawody z grupy siły zbrojne oraz wyżsi urzędnicy i kierownicy.

Podsumowując należy stwierdzić, iż wśród ogółu bezrobotnych najwięcej jest zawodów, których wykształcenie jest na poziomie zasadniczym zawodowym, w tym: krawiec; mechanik samochodowy; murarz; ślusarz; kucharz; stolarz; szwaczka; piekarz; stolarz meblowy; cukiernik; tokarz w metalu; mechanik maszyn rolniczych; kelner; oraz malarz budowlany. Liczna jest też grupa bezrobotnych z wykształceniem średnim zawodowym, w tym: technik ekonomista; technik rolnik; technik mechanik; technik handlowiec oraz technik prac biurowych.

1.3. BEZROBOTNI W UKŁADZIE BRANŻOWYM

Kolejnym ważnym aspektem analizy jest przyjrzenie się, w jakich branżach występuje najwięcej bezrobotnych, a w jakich najmniej.

Uwzględniając rodzaj prowadzonej działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności – **patrz wykres 3** – najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowało się w:

przetwórstwie przemysłowym	– 18 842 osoby (17,3% ogółu);
handlu hurtowym i detalicznym	– 13 453 osoby (12,3%);
budownictwie	– 8 426 osób (7,7%);
administracji publicznej	– 7 435 osób (6,8%);
rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie	– 5 905 osób (5,4%);
działalności usługowej i komunalnej	– 4 742 osoby (4,3%);
hotelach i restauracjach	– 2 989 osób (2,7%);
transporcie i gospodarce magazynowej	– 2 367 osób (2,2%),

najmniej zaś w:

gospodarstwach domowych	– 444 osoby (0,4% ogółu);
pośrednictwie finansowym	– 910 osób (0,8%);
gospodarce energetycznej	– 1 233 osoby (1,1%)

Z przeprowadzonej szczegółowej analizy – **patrz tabela 5** – wynika, iż w II półroczu 2010 roku wzrost bezrobocia, w granicach 0,1% - 25,3%, wystąpił w **8** sektorach gospodarczych, przy czym najsilniejszy w:

działalności wspierającej i usługowej	– wzrost o 25,3%, tj. o 382 osoby;
edukacji	– wzrost o 14,3%, tj. o 227 osób;
działalności profesjonalnej i naukowej	– wzrost o 6,5%, tj. o 90 osób;
usługach hotelarsko - gastronomicznymi	– wzrost o 4,1%, tj. o 123 osoby;
handlu hurtowym i detalicznym	– wzrost o 3,7%, tj. o 499 osób.

W pozostałych branżach odnotowano, w granicach: 2,3% - 23,2%, spadek bezrobocia, przy czym stosunkowo największy w:

informacji i komunikacji	– spadek o 23,2%, tj. o 82 osoby;
górnictwie i wydobywaniu	– spadek o 23,0%, tj. o 41 osób;
dostawie wody i rekultywacji	– spadek o 18,8%, tj. o 163 osoby;
gospodarce energetycznej	– spadek o 18,7%, tj. o 69 osób;
obsłudze rynku nieruchomości	– spadek o 15,7%, tj. o 119 osób.

Tabela 5. Bezrobotni według sekcji PKD w II półroczu lat 2009 – 2010

Sekcje PKD	Bezrobotni				Zmiana w stosunku do 2009 roku	
	w II połowie 2009 roku		w II połowie 2010 roku		liczba	%
	liczba	%	liczba	%		
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	5 905	5,4	5 054	4,8	- 851	- 14,4
Górnictwo i wydobywanie	178	0,2	137	0,1	- 41	- 23,0
Przetwórstwo przemysłowe	18 667	17,1	17 193	16,2	-1474	- 7,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz itp.	367	0,3	300	0,3	- 69	-18,7
Dostawa wody i rekultywacja	866	0,8	703	0,7	-163	-18,8
Budownictwo	8 426	7,7	8 670	8,2	244	2,9
Handel hurtowy i detaliczny	13 453	12,3	13 952	13,2	499	3,7
Hotele i restauracje	2 989	2,7	3 112	2,9	123	4,1
Transport i gosp.magazynowa	2 367	2,2	2 284	2,2	- 83	- 3,5
Informacja i komunikacja	353	0,3	271	0,3	- 82	- 23,2
Finanse i ubezpieczenia	910	0,8	873	0,8	-37	- 4,1
Obsługa rynku nieruchomości	759	0,7	640	0,6	- 119	-15,7
Działalność naukowa	1 386	1,3	1 476	1,4	90	6,5
Działalność usługowa	1 510	1,4	1 892	1,8	382	25,3
Administracja publiczna	7 435	6,8	7 770	7,3	335	4,5
Edukacja	1 585	1,5	1 812	1,7	227	14,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2 021	1,9	2 024	1,9	3	0,1
Kultura, rozrywka, rekreacja	1 103	1,0	1 045	1,0	- 58	- 5,3
Inna działalność usługowa	3 639	3,3	3 350	3,2	- 289	- 7,9
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	444	0,4	434	0,4	-10	- 2,3
Działalność niezidentyfikowana	13 744	12,6	13 002	12,3	- 742	- 5,4
Dotychczas niepracujący	21 072	19,3	19 948	18,8	-1124	- 5,3
Razem:	109 181	100	105 942	100	-3239	- 3,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 2 do sprawozdania MPiPS - 01.

2. OFERTY PRACY ZGŁOSZONE W II POŁOWIE 2010 ROKU

2.1. OFERTY PRACY ZGŁOSZONE DO POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY

W II półroczu 2010 roku warmińsko - mazurscy pracodawcy zgłosili do służb zatrudnienia 22 446 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Jest to o 900 ofert, czyli o 4,2% więcej w stosunku do II półroczu 2009 roku.

Z analizy danych – **patrz tabela 6** – wynika, iż w **jedenastu** powiatach nastąpił w granicach 51,6% - 2,3%, wzrost liczby ofert pracy, przy czym najsilniejszy w:

kętrzyńskim	- wzrost o 51,6% (o 640 ofert pracy);
gołdapskim	- wzrost o 35,4% (o 184 oferty pracy);
nidzickim	- wzrost o 33,9% (o 219 ofert pracy);
lidzbarskim	- wzrost o 33,1% (o 192 oferty pracy);
piskim	- wzrost o 24,0% (o 449 ofert pracy);
oleckim	- wzrost o 22,9% (o 130 ofert pracy);
ostródzkim	- wzrost o 16,3% (o 221 ofert pracy);
ełckim	- wzrost o 7,5% (o 62 oferty pracy).

W tym samym czasookresie w **ośmiu** powiatach miał miejsce, w granicach 40,6% - 3,8% spadek liczby ofert, przy czym najsilniejszy w:

bartoszyckim	- spadek o 40,6% (o 415 ofert pracy);
elbląskim ziemskim	- spadek o 25,9% (o 226 ofert pracy);
nowomiejskim	- spadek o 23,0% (o 127 ofert pracy);
mragowskim	- spadek o 22,4% (o 155 ofert pracy);
braniewskim	- spadek o 17,8% (o 156 ofert pracy);
iławskim	- spadek o 12,9% (o 208 ofert pracy);
elbląskim grodzkim	- spadek o 10,6% (o 159 ofert pracy);
giżyckim	- spadek o 7,3% (o 58 ofert pracy).

Tabela 6. Oferty pracy według powiatów w II półroczu lat 2009 - 2010.

Powiat	Liczba ofert pracy w II półroczu		Wzrost/spadek w stosunku do 2009 r.		Udział do ogółu ofert pracy dane w %	
	2009 r.	2010 r.	liczba	%	2009 r.	2010 r.
Bartoszyce	1 023	608	- 415	- 40,6	4,7	2,7
Braniewo	874	718	- 156	- 17,8	4,1	3,2
Działdowo	613	627	14	2,3	2,8	2,8
Elbląg Grodzki	1 500	1 341	- 159	- 10,6	7,0	6,0
Elbląg Ziemski	871	645	- 226	- 25,9	4,0	2,9
Ełk	831	893	62	7,5	3,9	4,0
Giżycko	800	742	-58	- 7,3	3,7	3,3
Gołdap	520	704	184	35,4	2,4	3,1
Iława	1 611	1 403	-208	- 12,9	7,5	6,3
Kętrzyn	1 241	1 881	640	51,6	5,8	8,4
Lidzbark Warm.	580	772	192	33,1	2,7	3,4
Mragowo	692	537	-155	- 22,4	3,2	2,4
Nidzica	652	871	219	33,6	3,0	3,9
Nowe Miasto Lub.	551	424	-127	- 23,0	2,6	1,9
Olecko	568	698	130	22,9	2,6	3,1
Olsztyn Grodzki	2 178	2 308	130	6,0	10,1	10,3
Olsztyn Ziemski	1 382	1 540	158	11,4	6,4	6,9
Ostróda	1 353	1 574	221	16,3	6,3	7,0
Pisz	1 872	2 321	449	24,0	8,7	10,3
Szczytno	1 051	1 086	35	3,3	4,9	4,8
Węgorzewo	783	753	- 30	- 3,8	3,6	3,4
Województwo	21 546	22 446	900	4,2	100	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

W drugim półroczu 2010 roku największy udział w wojewódzkiej liczbie ofert pracy miały powiaty:

- piski - 10,3% wszystkich ofert - wzrost wobec 2009 r. o 1,6 pkt. proc.;
- olsztyński grodzki - 10,3% wszystkich ofert - wzrost wobec 2009 r. o 0,2 pkt. proc.;
- kętrzyński - 8,4% wszystkich ofert - wzrost wobec 2009 r. o 2,6 pkt. proc.;
- ostródzki - 7,0% wszystkich ofert - wzrost wobec 2009 r. o 0,7 pkt. proc.,
- olsztyński ziemski - 6,9% wszystkich ofert - wzrost wobec 2009 r. o 0,5 pkt. proc.

Zmalała liczba ofert subsydiowanych ze środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego. O ile w II półroczu 2009 roku ofert subsydiowanych było 15 118, czyli 70,2% wszystkich ofert, to w II półroczu 2010 roku ich liczba wynosiła 14 779 i stanowiła 65,8% ogółu ofert. W stosunku do drugiego półrocza 2009 roku liczba ofert subsydiowanych zmniejszyła się o 339 ofert, czyli o 14,5%, a ich udział do ogółu ofert pracy spadł o 4,4 pkt. proc.

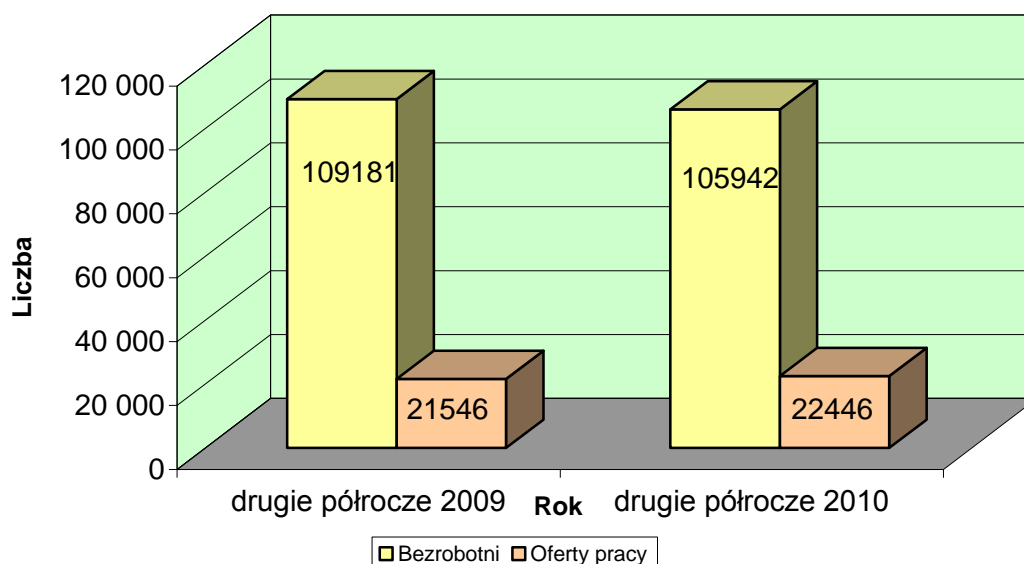
Największy udział subsydiowanych ofert pracy występował w powiatach:

kętrzyńskim	- 94,0%, wzrost wobec 2009 roku o 664 oferty, tj o 5 pkt. proc.;
piskim	- 88,1%, wzrost wobec 2009 roku o 541 ofert, tj o 7,8 pkt. proc.;
elbląskim ziemskim	- 82,3%,spadek wobec 2009 roku o 254 oferty, tj. o 7,8 pkt. proc.;
węgorzewskim	- 79,8%,spadek wobec 2009 roku o 86 ofert, tj. o 7,9 pkt. proc.
braniewskim	- 79,0%,spadek wobec 2009 roku o 137 ofert, tj. o 1,5 pkt. proc.

Relatywnie najmniej subsydiowanych ofert pracy było zaś w powiatach: olsztyńskim grodzkim - 26,3%; działdowskim - 37,6% i bartoszyckim - 38,3%.

Na wojewódzkim rynku pracy wciąż występuje zjawisko, w którym – **patrz wykres 3** – liczba ofert pracy (22 446) nie pokrywa zapotrzebowania wynikającego z liczby bezrobotnych (105 942). W drugim półroczu lat 2009 - 2010 rozpiętość pomiędzy liczbą rejestrujących się w danym roku bezrobotnych a liczbą ofert pracy malała. W II półroczu 2010 roku ze względu na wzrost, o 900 ofert, tj. o 4,2%, rozpiętość ta zmniejszyła się.

Wykres 3. Bezrobotni i oferty pracy w II półroczu lat 2009 – 2010

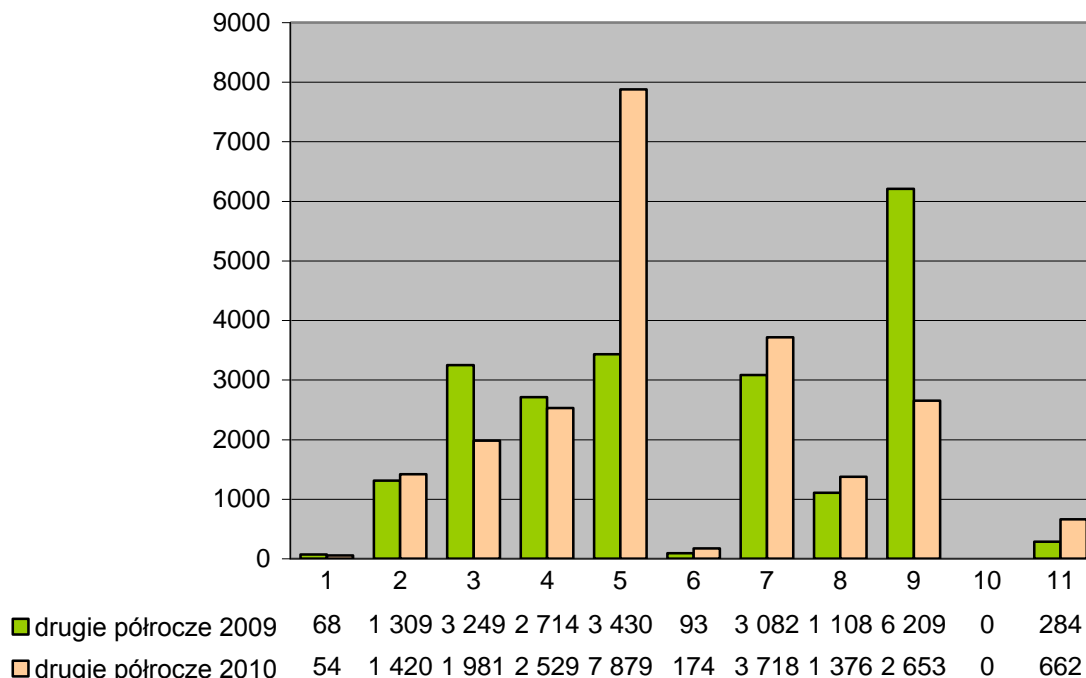
Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

2.2 OFERTY PRACY WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW

Analizując liczbę ofert pracy, jakie napłynęły do poszczególnych powiatowych urzędów pracy, przyjrzyjmy się w jakich grupach zawodów są poszukiwani pracownicy.

Według Klasyfikacji Zawodów i Specjalności, najbardziej zagregowany podział ofert pracy obejmuje 11 wielkich grup zawodowych, co ilustruje **wykres 4**.

Wykres 4. Struktura ofert pracy wg grup zawodów w II półroczu lat: 2009 - 2010.

1 - Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, **2** - Specjaliści, **3** - Technicy i inny średni personel, **4** - Pracownicy biurowi, **5** - Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy, **6** - Rolnicy, leśnicy ogrodnicy i rybacy, **7** - Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, **8** - Operatorzy maszyn i urządzeń, **9** - Pracownicy przy pracach prostych, **10** - Siły zbrojne, **11** - Bez zawodu.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

Struktura pozyskanych ofert pracy według poszukiwanych kwalifikacji zawodowych wskazuje, że największe zapotrzebowanie pracodawców dotyczy pracowników posiadających kwalifikacje należące do grupy wielkiej:

pracownicy usług osobistych i sprzedawcy - 35,1% ogółu ofert, wzrost o 129,7%;

robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy - 16,6% ogółu ofert, wzrost o 20,6%;

pracownicy przy pracach prostych - 11,8% ogółu ofert, spadek o 57,3%.

Oferty pracy (14 250) zgłoszone, w II półroczu 2010 roku, dla tych trzech wielkich grup zawodów stanowiły ponad trzy piąte (63,5%) wszystkich propozycji zatrudnieniowych.

Z dynamiki zgłoszonych, w drugim półroczu lat 2009 – 2010, ofert pracy, według wielkich grup zawodowych wynika, – patrz tabela 7 - iż ich spadek, w granicach 6,8% - 57,3%, odnotowano w 4 wielkich grupach zawodów, w tym wśród:

pracowników przy pracach prostych	- spadek o 57,3%, tj o 3556 ofert pracy;
techników i innego średniego personelu	- spadek o 39,0%, tj o 1268 ofert pracy;
kadry kierowniczej	- spadek o 20,6%, tj o 14 ofert pracy;
pracowników biurowych	- spadek o 6,8%, tj o 185 ofert pracy.

Wzrost liczby ofert pracy, w granicach 8,5% - 133,1%, odnotowano w 6 wielkich grupach zawodów, przy czym największy wśród:

bezrobotnych bez zawodu	- wzrost o 133,1% (378 ofert);
pracowników usług osobistych	- wzrost o 129,7% (4449 ofert);
rolników, leśników i ogrodników	- wzrost o 87,1% (81 ofert);
operatorów maszyn i urządzeń	- wzrost o 24,2% (268 ofert);

Tabela 7. Oferty pracy wg grup zawodów w II półroczu lat 2009 - 2010

Grupy zawodowe	Oferty pracy zgłoszone w II półroczu:				Wzrost/spadek w stosunku do 2009 r.	
	2009 rok		2010 rok		liczba	%
	liczba	%	liczba	%		
Ogółem, z tego:	21 546	100	22 446	100	900	4,2
Wyżsi urzędnicy i kierownicy	68	0,3	54	0,2	- 14	- 20,6
Specjaliści	1 309	6,1	1 420	6,3	111	8,5
Technicy i inny średni personel	3 249	15,1	1 981	8,8	- 1 268	- 39,0
Pracownicy biurowi	2 714	12,6	2 529	11,3	- 185	- 6,8
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	3 430	15,9	7 879	35,1	4 449	129,7
Rolnicy, leśnicy i ogrodnicy	93	0,4	174	0,8	81	87,1
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	3 082	14,3	3 718	16,6	636	20,6
Operatorzy maszyn i urządzeń	1 108	5,1	1 376	6,1	268	24,2
Pracownicy przy pracach prostych	6 209	28,8	2 653	11,8	- 3 556	- 57,3
Siły zbrojne	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Bez zawodu	284	1,3	662	2,9	378	133,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

Zestawienie informacji o zmianach liczby osób bezrobotnych w wielkich grupach zawodowych z informacjami o zmianach liczby ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców dla przedstawicieli tych populacji wskazuje iż:

- wśród **robotników przemysłowych i rzemieślników; rolników, leśników, ogrodników i rybaków** oraz **bezrobotnych bez zawodu** zanotowano dość wysoki spadek liczby bezrobotnych przy jednoczesnym wzroście ofert pracy;
- w grupie zawodowej: **pracownicy przy pracach prostych; technicy i inny średni personel** miał miejsce odczuwalny spadek liczby bezrobotnych z dostrzegalnym spadkiem liczby ofert pracy;
- w populacji: **pracownicy usług osobistych i sprzedawców** oraz **operatorzy maszyn i urządzeń**, wystąpił jednocześnie wzrost liczby bezrobotnych i wzrost ofert pracy;
- maleje popyt na **pracowników przy pracach prostych i techników oraz innego średniego personelu** a wzrasta na **bezrobotnych bez zawodu**;
- powyższe przegrupowania spowodowane zostały m.in. z wprowadzeniem, z dniem 1.VII. 2010 roku, nowych nazw grup zawodów i specjalności, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. (Dz.U. Nr.82 z dnia 17 maja 2010 r., poz.537).

Należy zwrócić uwagę, że zawody, w których zgłaszano największą liczbę ofert pracy, to przede wszystkim zawody związane z czynnościami możliwymi do wykonywania przez osobę, która ukończyła dowolny kierunek albo ukończyła szkolenie pozwalające nabyć potrzebne kwalifikacje lub posiada odpowiednie umiejętności społeczne.

Zgodnie z rozkładem ofert pracy według zawodów, w II półroczu 2010 roku, - **patrz tabela 8** – najwięcej propozycji zatrudnieniowych zgłoszono dla:

robotników gospodarczych	- 4706 ofert, tj. 21,0% ogółu;
techników prac biurowych	- 1783 oferty, tj.7,9%;
sprzedawców	- 1394 oferty, tj.6,2%;
robotników budowlanych	- 747 ofert, tj.3,3%;
techników administracji	- 531 ofert, tj.2,4%;
stolarzy	- 491 ofert , tj.1,4 %;
sprzątaczek biurowych	- 322 oferty, tj.1,3%;
kierowców samochodów ciężarowych	- 298 ofert, tj.1,3%;
kucharzy	- 293 oferty, tj.1,3%;
murarzy	- 292 oferty, tj.1,3 %.

Tabela 8. Lista 30 zawodów o dużej liczbie ofert pracy w II półroczu lat 2009 - 2010

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy w II półroczu 2009 r.	Zmiana		Oferty pracy w II półroczu 2010 r.	Wskaźnik siły nadwyżki (deficytu) zawodu
				Liczba ofert	%		
1	515303	Robotnik gospodarczy	3862	844	21,9	4706	2,1607
2	411004	Technik prac biurowych	1846	-63	- 3,4	1783	2,2428
3	522301	Sprzedawca	1933	- 539	- 27,9	1394	0,1613
4	931301	Robotnik budowlany	651	96	14,7	747	0,3733
5	334306	Technik administracji	1066	- 535	- 50,2	531	1,1250
6	752205	Stolarz	361	130	36,0	491	0,3386
7	911207	Sprzątaczką biurową	402	-80	-19,9	322	0,2490
8	833203	Kierowca TIR-a	199	99	49,7	298	0,4664
9	512001	Kucharz	307	- 14	- 4,6	293	0,1550
10	711202	Murarz	267	25	9,4	292	0,1396
11	941201	Pomoc kuchenna	268	21	7,8	289	0,5245
12	753303	Szwaczka	264	24	9,1	288	0,2141
13	931205	Robotnik drogowy	257	- 52	- 20,2	205	0,6656
14	432103	Magazynier	233	- 48	- 20,6	185	0,3146
15	242217	Spec.administracji publicznej	90	89	98,9	179	0,3510
16	325905	Opiekunka dziecięca	211	- 47	- 22,3	164	0,9535
17	832203	Kierowca sam. osobowego	146	7	4,8	153	0,3652
18	932911	Robotnik przemysłowy	50	99	198,0	149	0,1627
19	722204	Ślusarz	127	22	17,3	149	0,0785
20	522305	Technik handlowiec	174	- 33	-19,0	141	0,1677
21	513101	Kelner	170	- 31	-18,2	139	0,2309
22	723103	Mechanik samochodowy	236	- 103	- 43,6	133	0,1660
23	241202	Doradca finansowy	48	81	168,8	129	4,0313
24	524404	Telemarketer	95	32	33,7	127	5,7727
25	711601	Brukarz	104	13	12,5	117	0,8478
26	514101	Fryzjer	183	- 67	- 36,6	116	0,2311
27	331301	Księgowy	141	- 31	- 22,0	110	0,3537
28	412001	Sekretarka	150	- 46	- 30,7	104	1,5758
29	332203	Przedstawiciel handlowy	314	- 211	- 67,2	103	0,4640
30	235914	Wychowawca oświatowo - opiekuńczy	106	- 6	- 5,7	100	1,3158
Razem:			14 261	- 324	- 2,3	13 937	x
Procent z ogółu ofert pracy:			66,2	x	x	62,1	x
Ogółem			21 546	+ 900	+ 4,2	22 446	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

Prezentowany ranking obejmuje 30 zawodów, dla których było najwięcej ofert pracy. Stanowiły one ponad trzy piąte (62,1%) wszystkich propozycji zatrudnieniowych zgłoszonych na Warmii i Mazurach w drugim półroczu 2010 roku.

Wśród zawodów, dla których było najwięcej ofert pracy, blisko jedna czwarta (23,3%) z nich (7), stanowiły zawody deficytowe, w tym: robotnik gospodarczy, technik prac biurowych, technik administracji, doradca finansowy, telemarketer, sekretarka i wychowawca w placówce oświatowo-opiekuńczej.

W pozostałych zawodach (76,7%), dla których było stosunkowo dużo ofert pracy, występowały (23), zawody nadwyżkowe, w tym: sprzedawca, robotnik budowlany, stolarz, sprzątaczką biurową, kierowca samochodu ciężarowego, kucharz, murarz, pomoc kuchenna, szwaczka, robotnik drogowy, magazynier i specjalista administracji publicznej.

Najwięcej ofert pracy z prezentowanej listy należało do trzech wielkich grup zawodów: **pracownicy usług osobistych i sprzedawcy** (7 zawodów), **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** (6) oraz **pracownicy przy pracach prostych** (5). Nie wystąpiły w tym wykazie zawody z grupy: **rolnicy, leśnicy i ogrodnicy** oraz **wyżsi urzędnicy i kierownicy**.

W rankingu 30 zawodów, dla których było w drugiej połowie 2010 roku najwięcej ofert pracy, w 16 z nich odnotowano, w stosunku do drugiej połowy 2009 roku, spadek, przy czym najsilniejszy wśród:

regionalnych przedstawicieli handlowych	- spadek o 67,2%, tj. o 211 ofert pracy;
techników administracji	- spadek o 50,2%, tj. o 535 ofert;
mechaników samochodowych	- spadek o 43,6%, tj. o 103 oferty;
fryzjerów	- spadek o 36,6%, tj. o 67 ofert;
sekretarek	- spadek o 30,7%, tj. o 46 ofert;
sprzedawców	- spadek o 27,9%, tj. o 539 ofert.

W pozostałych 14 zawodach wystąpił, w stosunku do drugiej połowy 2009 roku, wzrost liczby ofert pracy, przy czym relatywnie największy miał miejsce wśród:

robotników przemysłowych	- wzrost o 198,0%, tj. o 99 ofert pracy;
doradców finansowych	- wzrost o 168,8%, tj. o 81 ofert;
kierowców samochodów ciężarowych	- wzrost o 49,7%, tj. o 99 ofert;
stolarzy	- wzrost o 36,0%, tj. o 130 ofert;
telemarketerów	- wzrost o 33,7%, tj. o 32 oferty;
robotników gospodarczych	- wzrost o 21,9%, tj. o 844 oferty.

Na liście osób z wykształceniem wyższym, dla których w II półroczu 2010 roku było najwięcej ofert pracy, dominowali:

specjaliści administracji publicznej	- 179 ofert, wzrost, wobec 2009 roku o 67,6%, tj. o 89 ofert;
doradcy finansowi	- 129 ofert, wzrost o 92,2%, tj. o 119 ofert;
wychowawcy w placówkach oświatowych	- 100 ofert, spadek o 5,7%, tj. o 6 ofert;
nauczyciele przedszkola	- 76 ofert, spadek o 24,8%, tj. o 25 ofert;
fizjoterapeuci	- 64 oferty, spadek o 14,7%, tj. o 11 ofert;
specjaliści ds. marketingu i handlu	- 51 ofert, spadek o 20,3%, tj. o 13 ofert;
nauczyciele języka angielskiego	- 31 ofert, wzrost o 47,6%, tj. o 10 ofert;
nauczyciele w szkołach specjalnych	- 24 oferty, wzrost o 60,0%, tj. o 9 ofert;
specjaliści zastosowań informatyki	- 23 oferty, wzrost o 109,1%, tj. o 12 ofert;
pielęgniarki	- 22 oferty, wzrost o 22,2%, tj. o 4 oferty.

Zaznaczenia wymaga fakt, iż w grupie specjalistów, tj. osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym najwyższy wskaźnik intensywności nadwyżki występował wśród: **socjologów** - wskaźnik nadwyżki w tym zawodzie wyniósł 0,0077; **ekonomistów** - wskaźnik nadwyżki w tym zawodzie wyniósł 0,0094; **inżynierów rolnictwa** - wskaźnik nadwyżki wyniósł 0,0108; **pedagogów** - wskaźnik nadwyżki wyniósł 0,0314; **specjalistów ds. organizacji usług** – wskaźnik nadwyżki wyniósł 0,0486; **specjalistów ds. marketingu i handlu** - wskaźnik nadwyżki wyniósł 0,1910 i **specjalistów administracji publicznej** - wskaźnik nadwyżki wyniósł 0,3510.

Zawodami o najwyższym wskaźniku deficytu nadal pozostają:

- doradcy finansowi** - wskaźnik deficytu w tym zawodzie wyniósł 4,0313;
- wychowawcy w placówkach oświatowych** - wskaźnik deficytu wyniósł 1,3158;
- nauczyciele przedszkola** - wskaźnik deficytu wyniósł 1,0270;
- specjaliści ds. sprzedaży** - wskaźnik deficytu wyniósł 3,1429;
- graficy komputerowi multimedialni** – w grupie tej wskaźnik deficytu wyniósł 3,3333;
- programiści aplikacji** - wskaźnik deficytu wyniósł 1,7500;
- psycholodzy** - wskaźnik deficytu wyniósł 1,3571;
- doradcy inwestycyjni** - wskaźnik deficytu wyniósł 1,700;
- asystenci prawni** - wskaźnik deficytu wyniósł 1,2727;
- nauczyciele przedmiotów zawodowych technicznych** - wskaźnik deficytu wyniósł 1,2857.

2.3. OFERTY PRACY W UKŁADZIE BRANŻOWYM

Ważnym aspektem analizy jest przyjrzenie się, w jakich branżach poszukiwani są pracownicy. Przy konstruowaniu klasyfikacji branż dla potrzeb niniejszych badań oparto się na konstrukcjach pojęciowych występujących w Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

Uwzględniając rodzaj prowadzonej działalności według PKD – **patrz tabela 9** – najwięcej ofert pracy zgłoszono z:

administracji publicznej	- 26,5% ogółu (5948 ofert);
przetwórstwa przemysłowego	- 14,4% ogółu (3230 ofert);
handlu hurtowego i detalicznego	- 13,1% ogółu (2940 ofert);
budownictwa	- 10,4% ogółu (2325 ofert).

W sumie w tych 4 sektorach ich liczba wynosiła 14 443 oferty pracy i stanowiła ponad trzy piąte (64,3%) wszystkich propozycji zatrudnieniowych w drugim półroczu 2010 roku.

Najmniej ofert pracy zgłoszono w:

górnictwie i wydobywaniu	- 0,1% ogółu (31 ofert);
gospodarce energetycznej	- 0,2% ogółu (56 ofert);
gospodarce wodą, ściekami i odpadami	- 0,7% ogółu (159 ofert);
obsłudze rynku nieruchomości	- 0,8% ogółu (177 ofert).

Z dokonanej analizy szczegółowej – **patrz tabela 9** – wynika też, iż w drugiej połowie 2010 roku wzrost ofert pracy, w granicach 4,2% - 9000,0%, wystąpił w jedenastu sektorach gospodarczych, przy czym relatywnie najsilniejszy w:

organizacjach i zespołach eksterytorialnych	wzrost o 9000,0% (o 180 ofert);
budownictwie	wzrost o 47,4% (o 748 ofert);
gospodarce energetycznej	wzrost o 47,4% (o 18 ofert);
kulturze, rozrywce, rekreacji	wzrost o 17,9% (o 89 ofert);
pozostałej działalności usługowej	wzrost o 15,1% (o 89 ofert);
hotelach i restauracjach	wzrost o 14,1% (o 86 ofert);
przetwórstwie przemysłowym	wzrost o 13,3% (o 379 ofert).

W pozostałych dziesięciu branżach odnotowano, w granicach 0,6% - 40,5%, spadek ofert pracy, przy czym względnie najsilniejszy w:

informacji i komunikacji	spadek o 40,5% (o 89 ofert);
finansach i ubezpieczeniach	spadek o 27,7% (o 192 oferty);
opiece zdrowotnej i pomocy społecznej	spadek o 25,8% (o 368 ofert)
obsłudze rynku nieruchomości	spadek o 23,4% (o 54 oferty).

Tabela 9. Oferty pracy wg PKD w II półroczu lat 2009 - 2010

Sektory PKD	Zgłoszone oferty pracy w II półroczu				Zmiana w stosunku do 2009 roku	
	2009 r.		2010 r.		Liczba	%
	Liczba	%	Liczba	%		
Rolnictwo i leśnictwo	352	1,6	392	1,7	40	11,4
Górnictwo i wydobywanie	28	0,1	31	0,1	3	10,7
Przetwórstwo przemysłowe	2851	13,2	3230	14,4	379	13,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną i gaz.	38	0,2	56	0,2	18	47,4
Dostawa wody i rekultywacja	198	0,9	159	0,7	- 39	- 19,7
Budownictwo	1572	7,3	2325	10,4	748	47,4
Handel hurtowy i detaliczny	3294	15,3	2940	13,1	- 363	-11,0
Hotele i restauracje	611	2,8	697	3,1	86	14,1
Transport i gosp.magazynowa	520	2,4	542	2,4	22	4,2
Informacja i komunikacja	220	1,0	131	0,6	- 89	- 40,5
Finanse i ubezpieczenia	692	3,2	500	2,2	- 192	- 27,7
Obsługa rynku nieruchomości	231	1,1	177	0,8	- 54	- 23,4
Działalność naukowo-techniczna	725	3,4	721	3,2	- 4	- 0,6
Działalność usługowo-wspierająca	927	4,3	732	3,3	- 195	- 21,0
Administracja publiczna	5309	24,6	5948	26,5	639	12,0
Edukacja	1442	6,7	1355	6,0	- 89	- 6,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1425	6,6	1060	4,7	- 368	- 25,8
Kultura, rozrywka, rekreacja	497	2,3	586	2,6	89	17,9
Pozostała działalność usługowa	588	2,7	677	3,0	89	15,1
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	5	0,02	5	0,01	0	0,0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	2	0,01	182	0,8	180	9000,0
Razem:	21546	100	22446	100	900	4,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 2 do sprawozdania MPiPS - 01.

W drugiej połowie 2010 roku do sekcji zawodów nadwyżkowych, czyli o przewadze liczby zarejestrowanych bezrobotnych w stosunku do liczby zgłoszonych ofert pracy – **patrz tabela 10** – zaliczono wszystkie gałęzie gospodarcze, w tym:

- rolnictwie i leśnictwie** - gdzie liczba zarejestrowanych bezrobotnych była o 4 662 osoby większa od liczby zgłoszonych ofert pracy, co oznacza, iż luka zatrudnienia w tym segmencie rynku wynosiła 92,2%, a wskaźnik nadwyżki siły roboczej wyniósł 0,0776;
- gospodarce energetycznej** - gdzie liczba zarejestrowanych bezrobotnych była o 244 osoby większa od liczby zgłoszonych ofert pracy, co oznacza, iż luka zatrudnienia w tym segmencie rynku wynosiła 81,3%, a wskaźnik nadwyżki siły roboczej wyniósł 0,1867;
- przetwórstwie przemysłowym** - gdzie liczba zarejestrowanych bezrobotnych była o 13 963 osoby większa od liczby zgłoszonych ofert pracy, co oznacza, iż luka zatrudnienia w tym segmencie rynku wynosiła 81,2%, a wskaźnik nadwyżki siły roboczej wyniósł 0,1879;
- handlu** - gdzie liczba zarejestrowanych bezrobotnych była o 11 012 osób większa od liczby zgłoszonych ofert pracy, co oznacza, iż luka zatrudnienia w tym segmencie rynku wynosiła 78,9%, a wskaźnik nadwyżki siły roboczej wyniósł 0,2107;
- hotelach i restauracjach** - gdzie liczba zarejestrowanych bezrobotnych była o 2 415 osób większa od liczby zgłoszonych ofert pracy, co oznacza, iż luka zatrudnienia w tym segmencie rynku wynosiła 77,6%, a wskaźnik nadwyżki siły roboczej wyniósł 0,2240;
- gospodarce wodnej** - gdzie liczba zarejestrowanych bezrobotnych była o 544 osoby większa od liczby zgłoszonych ofert pracy, co oznacza, iż luka zatrudnienia w tym segmencie rynku wynosiła 77,4%, a wskaźnik nadwyżki siły roboczej wyniósł 0,2262.

Tabela 10. Oferty pracy i osoby bezrobotne w II półroczu 2010 r. według PKD

Sekcje PKD	Liczba		Luka w zatrudnieniu plus/minus	
	Bezrobotnych	Ofert pracy	liczba	%
Rolnictwo i leśnictwo	5 054	392	- 4 662	- 92,2
Górnictwo i wydobywanie	137	31	- 106	- 77,4
Przetwórstwo przemysłowe	17 193	3230	- 13 963	- 81,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz itp.	300	56	- 244	- 81,3
Dostawa wody i rekultywacja	703	159	- 544	- 77,4
Budownictwo	8 686	2325	- 6 361	- 73,2
Handel hurtowy i detaliczny	13 952	2940	-11 012	- 78,9
Hotele i restauracje	3 112	697	- 2 415	- 77,6
Transport i gosp. magazynowa	2 284	542	- 1 742	- 76,3
Informacja i komunikacja	271	131	- 140	- 51,7
Finanse i ubezpieczenia	873	500	- 373	- 42,7
Obsługa rynku nieruchomości	640	177	- 463	- 72,3
Działalność naukowo-techniczna	1 476	721	- 755	- 51,2
Działalność usługowo-wspierająca	1 892	732	- 1 160	- 61,3
Administracja publiczna	7 770	5948	-1 822	- 23,4
Edukacja	1 812	1355	- 457	- 25,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2 024	1060	- 964	47,6
Kultura, rozrywka, rekreacja	1 045	586	- 459	- 43,9
Pozostała działalność usługowa	3 350	677	-2 673	- 79,8
Gospodarstwa domowe	434	5	- 429	- 98,8
Organizacje i zespoły eksterytorialne	-	182	-	-
Działalność niezidentyfikowana	13 002	-	-	-
Dotychczas niepracujący	19 948	-	-	-
Razem:	105 942	22 446	- 83 496	- 78,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 2 do sprawozdania MPiPS - 01.

Przedstawione dane stanowią przegląd ofert pracy na wojewódzkim rynku pracy. Wśród nich przeważały propozycje zatrudnienia skierowane do osób z wykształceniem zasadniczym i średnim zawodowym. W rankingu znalazły się też zawody proste. Zjawisko to potwierdza fakt zwiększonego o 133,1%, zapotrzebowania na pracę adresowanego do bezrobotnych bez zawodu.

3. ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE W II PÓŁROCZU 2010 ROKU

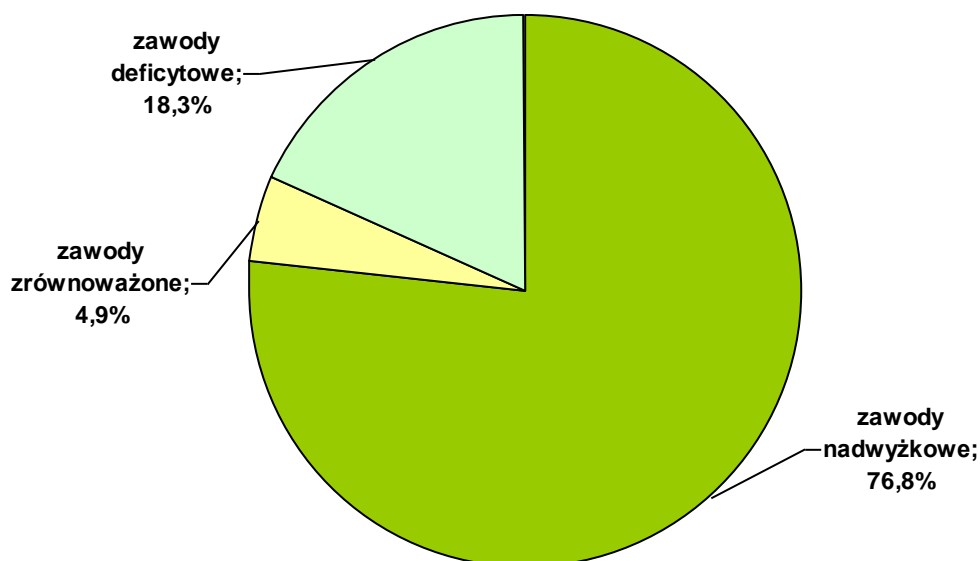
Nierównowaga między popytem a podażą na rynku pracy powoduje występowanie zawodów, na które jest większe lub mniejsze zapotrzebowanie ze strony pracodawców tj.:

- **zawodów nadwyżkowych**, na które jest niższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, tzn. występuje przewaga bezrobotnych nad ofertami pracy. Przyjęto, że zawody nadwyżkowe to zawody o wskaźniku intensywności nadwyżki mniejszym od 0,9.
- **zawodów zrównoważonych**, na które liczba ofert pracy pokrywa się z liczbą bezrobotnych, tzn. wykazują one równowagę na rynku pracy. Przyjęto, że zawody zrównoważone to zawody o wskaźniku większym od 0,9 i mniejszym od 1,1.
- **zawodów deficytowych**, na które jest wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy, tzn. występuje przewaga ofert pracy nad bezrobotnymi. Przyjęto, że zawody deficytowe to zawody o wskaźniku intensywności deficytu większym od 1,1.

W drugim półroczu 2010 roku w rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na Warmii i Mazurach odnotowano 1 503 zawody, w których zgłoszono oferty pracy i zarejestrowali się bezrobotni. W grupie tej było: 1155 zawodów nadwyżkowych, tj. **76,8%** ogółu analizowanych zawodów; 73 zawody zrównoważone, tj. **4,9%** ogółu oraz 275 zawodów deficytowych, tj. **18,3%** ogółu.

Strukturę zawodów nadwyżkowych i deficytowych ilustruje **wykres 5**.

Wykres 5. Struktura zawodów deficytowych i nadwyżkowych w 2010 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

3.1. ZAWODY NADWYŻKOWE

Na Warmii i Mazurach w strukturze zawodowej bezrobotnych dominują zawody nadwyżkowe. W zawodach nadwyżkowych w drugiej połowie 2010 roku sklasyfikowano 77122 osoby pozostające bez pracy, czyli 72,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. W grupie tej w stosunku do drugiego półrocza 2009 roku nastąpił, o 428 osób, czyli o 0,6% wzrost liczby bezrobotnych i wzrost o 1796, tj. o jedną piątą (19,1%) ofert pracy. W zbiorowości tej iloraz napływu ofert pracy do napływu bezrobotnych wyraża się wskaźnikiem 0,2383. Im mniejszy wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów, tym mniejsze szanse na uzyskanie pracy przez bezrobotnego.

Dla tej populacji wskaźnik intensywności nadwyżki w zawodzie wyniósł 0,1456 przy 11 241 ofertach pracy, oznacza to, że na każdą ofertę przypadają około siedmiu bezrobotnych.

Posiłkując się wskaźnikiem intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów, wyłoniono **1 155** zawodów nadwyżkowych o intensywności nadwyżki zawodów od 0,00 do 0,90 – co stanowi ponad trzy czwarte (76,8%) z **1 503** zawodów, w których zarejestrowano bezrobotnych. W tym: **511** zawodów (**44,2%**) nadwyżkowych było o wskaźniku większym od zera i mniejszym od 0,9 oraz **644** zawody (**55,8%**) nadwyżkowych o wskaźniku równym zeru i nie przekraczającym zera, gdzie nie zgłoszono żadnej oferty pracy natomiast zarejestrowali się bezrobotni. Są to zawody maksymalnie nadwyżkowe, dla których wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi zero. Oznacza to, że napływowi bezrobotnych w danym zawodzie nie towarzyszył napływ ofert pracy.

Na pierwszym miejscu wśród zawodów o najwyższym poziomie i wskaźniku nadwyżki – **patrz tabela 11** – plasuje się **sprzedawca**. W drugiej połowie 2010 roku w urzędach pracy zarejestrowało się 8 642 bezrobotnych w tym zawodzie, dla których zgłoszono 1 394 oferty pracy – wskaźnik siły nadwyżki wyniósł 0,1613.

W rankingu 30 najbardziej nadwyżkowych zawodów występują także: **rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej**, gdzie wskaźnik intensywności nadwyżki wyniósł 0,0170, przy 39 ofertach pracy i 2 298 bezrobotnych; **krawcowe**, gdzie wskaźnik intensywności nadwyżki wyniósł 0,0177, przy 40 ofertach pracy i 2 262 bezrobotnych; **technicy ekonomiści**, gdzie wskaźnik intensywności nadwyżki wyniósł 0,0208, przy 47 ofertach pracy i 2 256 bezrobotnych; **mechanicy samochodowi**, gdzie wskaźnik intensywności nadwyżki wyniósł 0,11411, przy 249 ofertach pracy i 2 241 bezrobotnych; **murarze**, gdzie wskaźnik intensywności nadwyżki wyniósł 0,1396, przy 292 ofertach pracy i 2 091 bezrobotnych.

Tabela 11. Ranking 30 zawodów o największym wskaźniku intensywności nadwyżki

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy w II półroczu w 2010 r.	Bezrobotni w II półroczu w 2010 r.	Poziom nadwyżki (-)	
					Liczba	Wskaźnik
1	522301	Sprzedawca	1 394	8 642	- 7248	0,1613
2	613003	Rolnik	39	2 298	- 2259	0,0170
3	753105	Krawiec	40	2 262	- 2222	0,0177
4	331403	Technik ekonomista	47	2 256	- 2209	0,0208
5	723103	Mechanik samochodowy	249	2 241	-1992	0,1111
6	711202	Murarz	292	2 091	-1799	0,1396
7	722204	Ślusarz	149	1 898	-1749	0,0785
8	512001	Kucharz	293	1 890	-1597	0,1550
9	314207	Technik rolnik	7	1 254	-1247	0,0056
10	311504	Technik mechanik	16	1 031	-1015	0,0155
11	751204	Piekarz	74	982	- 908	0,0754
12	932911	Robotnik przemysłowy	149	916	- 767	0,1627
13	522305	Technik handlowiec	141	841	-700	0,1677
14	512002	Kucharz małej gastronomii	14	816	- 802	0,0172
15	752208	Stolarz meblowy	83	760	- 677	0,1092
16	263102	Ekonomista	7	747	-740	0,0094
17	751201	Cukiernik	49	744	- 695	0,0659
18	722314	Tokarz w metalu	23	682	- 659	0,0337
19	235107	Pedagog	21	668	- 647	0,0314
20	723307	Mechanik maszyn przemysłowych	11	666	- 655	0,0165
21	834103	Mechanik maszyn rolniczych	4	649	- 645	0,0062
22	834101	Kierowca ciągnika rolniczego	37	619	- 582	0,0598
23	713102	Malarz budowlany	43	591	- 548	0,0728
24	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	3	551	- 548	0,0054
25	712601	Hydraulik	30	484	- 454	0,0620
26	515290	Pracownik usług domowych	2	456	- 454	0,0044
27	311204	Technik budownictwa	8	443	- 435	0,0181
28	962902	Dozorca	70	432	- 362	0,1620
29	351203	Technik informatyk	45	427	- 382	0,1054
30	311924	Technik technologii odzieży	1	365	- 364	0,0027
Suma			3 341	38 702	X	
Procent z ogółu ofert pracy/bezrobotnych			14,9	36,5	X	
Razem oferty pracy/bezrobotni			22 446	105 942	X	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

Wysokimi wskaźnikami nadwyżki charakteryzowały się również takie zawody jak: ślusarz; kucharz; technik rolnik; technik mechanik; piekarz; robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym; technik handlowiec; kucharz małej gastronomii; stolarz meblowy; cukiernik; tokarz w metalu; mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych; mechanik maszyn rolniczych; kierowca ciągnika rolniczego; malarz budowlany; technik żywienia i gospodarstwa domowego; hydraulik; pracownik usług osobistych; technik budownictwa; dozorca; technik informatyk i technik technologii odzieży.

W rankingu znalazły się także, oprócz już wymienionych także zawody wymagające wyższego wykształcenia jak: ekonomista; pedagog; nauczyciel informatyki; socjolog; politolog; nauczyciel języka polskiego; nauczyciel wychowania fizycznego; nauczyciel nauczania początkowego; inżynier zootechniki; pielęgniarka i biolog. Z pewnością wiąże się to z faktem niedopasowania struktury kształcenia do potrzeb rynku pracy, a zatem osoby z tymi kwalifikacjami przy wysokich możliwościach uzyskania takiego wykształcenia mają po ukończeniu studiów problemy z uzyskaniem zatrudnienia.

W 2010 roku aż w **498 zawodach** wskaźnik intensywności nadwyżki był maksymalny, co oznacza, że w zawodach tych nie zgłoszono ofert pracy, a jego wartość wynosiła:0,0000. W grupie tej najwięcej bezrobotnych zarejestrowano w takich zawodach jak: **ogrodnik** – 189 bezrobotnych i zero ofert pracy; **dziewiarz** – 170 bezrobotnych i zero ofert pracy; **specjalista ds. badań społeczno-ekonomicznych** – 156 bezrobotnych i zero ofert pracy; **górnik eksploatacji podziemnej** – 130 bezrobotnych i zero ofert pracy; **przędzacz** – 97 bezrobotnych i zero ofert pracy; **technik technologii żywności/przetwórstwo mięsne** – 96 bezrobotnych i zero ofert pracy; **specjalista ds. integracji europejskiej** – 63 bezrobotnych i zero ofert pracy; **operator urządzeń do obróbki surowca mleczarskiego** – 58 bezrobotnych i zero ofert pracy; **technik włókiennik** – 48 bezrobotnych i zero ofert pracy; **obuwnik przemysłowy** – 43 bezrobotnych i zero ofert pracy; **teolog** – 40 bezrobotnych i zero ofert pracy; **konfeksjoner wyrobów gumowych** – 39 bezrobotnych i zero ofert pracy; **historyk** – 36 bezrobotnych i zero ofert pracy; **technik transportu kolejowego** – 35 bezrobotnych i zero ofert pracy; **technik technologii chemicznej** – 34 bezrobotnych i zero ofert pracy.

Z rankingu trzydziestu zawodów nadwyżkowych wynika, iż jedenaście (36,7%) z nich odnosi się do grupy zawodowej **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy**. W populacji tej zawodami o najwyższym wskaźniku intensywności nadwyżki w kolejności były: krawiec; mechanik pojazdów samochodowych; murarz; ślusarz; piekarz; stolarz meblowy; cukiernik; tokarz w metalu; mechanik maszyn przemysłowych; malarz budowlany; hydraulik; robotnik przygotowujący drewno; elektryk zakładowy; stolarz budowlany.

Wśród siedmiu (23,3%) zawodów wymagających wykształcenia średniego zawodowego największą nadwyżkę podaży siły roboczej miały zawody: technik ekonomista; technik rolnik; technik mechanik; technik żywienia i gospodarstwa domowego; technik budownictwa; technik informatyk i technik technologii odzieży.

Dwa zawody w rankingu zawodów nadwyżkowych wywodzą się z grupy zawodowej **specjaliści**. Są to, podobnie jak w 2009 roku, **ekonomista** – wskaźnik siły nadwyżki wyniósł 0,0094 przy 7 ofertach pracy zgłoszonych do powiatowych służb zatrudnienia i 747 zarejestrowanych bezrobotnych oraz **pedagog** – wskaźnik siły nadwyżki wyniósł 0,0314 przy 21 ofertach pracy i 668 zarejestrowanych bezrobotnych.

W drugim półroczu 2010 roku udział zawodów nadwyżkowych, w stosunku do drugiej połowy 2009 roku, w którym to okresie stanowiły one prawie trzy czwarte (72,5%) ogółu, zmniejszył się o 4,3 pkt. proc.

Okazało się, że nadwyżka podaży siły roboczej dotyka zawody o różnym poziomie wykształcenia. W zaprezentowanym rankingu zawodów nadwyżkowych znalazły się zarówno zawody:

- a) wymagające przygotowania zasadniczego zawodowego jak: rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej, krawiec, mechanik pojazdów samochodowych, murarz, ślusarz, piekarz, stolarz meblowy, tokarz w metalu, mechanik maszyn przemysłowych, kierowca ciągnika rolniczego, mechanik pojazdów rolniczych, cukiernik, malarz budowlany;
- b) wymagające wykształcenia średniego zawodowego np. technik ekonomista, technik rolnik, technik mechanik, technik budownictwa, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik informatyk, technik technologii odzieży;
- c) wymagające wykształcenia wyższego takie jak: ekonomista i pedagog.

3.2. ZAWODY ZRÓWNOWAŻONE

W grupie zawodów zrównoważonych w drugiej połowie 2010 roku było 610 osób pozostających bez pracy, czyli 0,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Dla tej grupy wskaźnik intensywności równowagi w zawodzie wyniósł 1,0201 przy 598 ofertach pracy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy. Oznacza to, że na jedną ofertę pracy przypadł jeden bezrobotny. Liczba bezrobotnych, w stosunku do drugiego półrocza 2009 roku zwiększyła się o 100 osób, tj. o 19,6%, a ofert pracy o 2169 tj. o 39,4%.

Posiłkując się wskaźnikiem intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów, wyłoniono **75** zawodów zrównoważonych, co stanowi **5,0% z 1 503** zawodów, w których zarejestrowano bezrobotnych i zgłoszono oferty pracy. Są to te zawody, w których relacje napływu ofert pracy do napływu bezrobotnych pokrywają się i mają charakter zrównoważony.

W oparciu o załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS – 01 sporządzono tablicę obejmującą wszystkie zawody (kod 6–cio cyfrowy). Na tej podstawie opracowano ranking 30 zawodów zrównoważonych, co prezentuje **tabela 12**. Usystematyzowano w niej elementarne grupy zawodów według średniej zrównoważonej podaży siły roboczej, przy założeniu, że wskaźnik intensywności zrównoważenia mieścił się w przedziale **od 0,90 do 1,1**, co oznacza, iż w zawodach tych występowała względna równowaga między bezrobotnymi a ofertami pracy.

Z uzyskanych danych wynika, iż w drugim półroczu 2010 roku zdecydowanie najliczniejszym zrównoważonym zawodem była opiekunka dziecięca – wskaźnik intensywności równowagi wyniósł 0,9535, przy 164 ofertach pracy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy i 172 zarejestrowanych bezrobotnych.

Wysokimi wskaźnikami równowagi charakteryzowały się również takie zawody jak: nauczyciel przedszkola, recepcjonistka, terapeuta zajęciowy, monter instalacji i urządzeń sanitarnych, agent ubezpieczeniowy, nauczyciel upośledzonych umysłowo, pomocnik piekarza, specjalista ds. kadr i dyspozytor radia taxi.

W rankingu 30 zawodów o największej intensywności równowagi najliczniej reprezentowane były zawody z grupy:

- technicy i inny średni personel	- 6 zawodów, tj.20,0% ogółu;
- specjaliści	- 5 zawodów, tj.16,7% ogółu;
- operatorzy maszyn i urządzeń	- 5 zawodów, tj.16,7% ogółu
- pracownicy usług osobistych	- 4 zawody, tj.13,3% ogółu.

W drugim półroczu 2010 roku udział zawodów zrównoważonych, w stosunku do drugiej połowy 2009 roku, w którym to okresie stanowiły one 6,7% ogółu, **zmniejszył się o 1,8** pkt. proc.

Tabela 12. Ranking 30 zawodów zrównoważonych o największej liczbie równowagi

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy w II półroczu 2010 roku	Bezrobotni w II półroczu 2010 roku	Poziom równowagi zawodu (+/ -)	
					Liczba	Wskaźnik
1	325905	Opiekunka dziecięca	164	172	- 8	0,9535
2	234201	Nauczyciel przedszkola	76	74	2	1,0270
3	422602	Recepcjonista	66	72	- 6	0,9167
4	325907	Terapeuta zajęciowy	48	50	- 2	0,9600
5	432190	Magazynier	35	34	1	1,0294
6	712604	Monter instalacji sanitarnych	34	31	3	1,0968
7	332101	Agent ubezpieczeniowy	27	29	- 2	0,9310
8	235205	Oligofrenopedagog	13	14	- 1	0,9286
9	932910	Pomocnik piekarza	13	13	0	1,0000
10	242307	Specjalista do spraw kadr	11	10	1	1,1000
11	432301	Dyspozytor radio taxi	6	6	0	1,0000
12	723310	Mechanik/monter maszyn	6	6	0	1,0000
13	834317	Operator żurawia wieżowego	6	6	0	1,0000
14	311290	Technik budownictwa	5	5	0	1,0000
15	513201	Barista	4	4	0	1,0000
16	516390	Pozostali pracownicy zakładów pogrzebowych	4	4	0	1,0000
17	541906	Ratownik wodny zawodowy	4	4	0	1,0000
18	422401	Recepcjonista hotelowy	3	3	0	1,0000
19	816003	Operator maszyn przemysłu spożywczego	3	3	0	1,0000
20	832201	Kierowca mechanik	3	3	0	1,0000
21	962106	Kolporter	3	3	0	1,0000
22	234111	Nauczyciel matematyki	2	2	0	1,0000
23	242310	Specjalista ds. wynagrodzeń	2	2	0	1,0000
24	312390	Mistrz budowlany	2	2	0	1,0000
25	334304	Asystent zarządu	2	2	0	1,0000
26	541901	Pracownik obsługi monitoringu	2	2	0	1,0000
27	612203	Pracownik wylęgarni drobiu	2	2	0	1,0000
28	722490	Szlifierze narzędzi	2	2	0	1,0000
29	811304	Wiertacz studni	2	2	0	1,0000
30	812104	Operator maszyn do produkcji drutów	2	2	0	1,0000
Suma			552	564	X	
Procent z ogółu ofert pracy/ bezrobotnych			2,5	0,5	X	
Razem oferty pracy/bezrobotni			22 446	105 942	X	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

3.3. ZAWODY DEFICYTOWE

Poprzez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

W grupie zawodów deficytowych w drugiej połowie 2010 roku było 4 796 osób pozostających bez pracy, czyli 4,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. W stosunku do drugiego półrocza 2009 roku, populacja ta zmniejszyła się o 3025 bezrobotnych, tj. o 38,7% i o 1443 oferty pracy, tj. o 12,7%. Dla tej grupy wskaźnik intensywności deficytu w zawodzie wyniósł 2,0736 przy 9945 ofertach pracy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy. Oznacza to, że na ponad dwie oferty pracy przypadał jeden bezrobotny.

W II półroczu 2010 roku udział zawodów deficytowych, w stosunku do drugiej połowy 2009 roku, w którym to okresie stanowiły one ponad połowę (52,9%) wszystkich, **zmniejszył się o 8,6 pkt. proc.**

Posiłkując się wskaźnikiem intensywności deficytu zawodów, wyłoniono 273 zawody deficytowe, co stanowi blisko jedną piątą (18,2%) z **1503** zawodów, w których zarejestrowano bezrobotnych i zgłoszono oferty pracy. W tej grupie zawodów iloraz odpływu ofert pracy do odpływu bezrobotnych wyraża się wskaźnikiem 0,4770, czyli mniejszym niż **1,0**. Im wyższy wskaźnik intensywności deficytu zawodów, tym zwiększają się możliwości uzyskania pracy przez bezrobotnego.

W oparciu o uzyskane dane opracowano ranking 30 zawodów deficytowych o najwyższym poziomie i wskaźniku deficytu.

Zawodami o najwyższym poziomie i wskaźniku deficytu - **patrz tabela 13** – były: **robotnik gospodarczy**, gdzie wskaźnik intensywności deficytu wyniósł 2,1607, przy 2176 zarejestrowanych bezrobotnych i 4706 zgłoszonych ofertach pracy, co oznacza, iż na 1 bezrobotnego przypadają więcej niż 2 oferty pracy; **technik prac biurowych**, gdzie wskaźnik intensywności deficytu wyniósł 1,6313, przy 1093 zarejestrowanych bezrobotnych i 1783 zgłoszonych ofertach pracy, co oznacza, iż na 1 bezrobotnego przypadają blisko 2 oferty pracy; **technik administracji**, gdzie wskaźnik intensywności deficytu wyniósł 1,1250, przy 472 zarejestrowanych bezrobotnych i 531 zgłoszonych ofertach pracy, co oznacza, że na 1 bezrobotnego przypadła 1 oferta pracy.

W większości przypadków praca w zawodach robotnik gospodarczy, technik prac biurowych i technik administracji wiąże się z ofertami stażu bądź przygotowania zawodowego, a więc ofertami pracy subsydiowanej. Może być to powodem, dla którego zawody te znalazły się w czołówce zawodów deficytowych.

Tabela 13. Ranking 30 zawodów deficytowych o najwyższym poziomie deficytu

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy w II półr. 2010 r	Bezrobotni w II półr. 2010 r.	Poziom deficytu (+)	
					Liczba	Wskaźnik
1	515303	Robotnik gospodarczy	4 706	2 178	2528	2,1607
2	411004	Technik prac biurowych	1 783	1 093	690	1,6313
3	334306	Technik administracji	531	472	59	1,1250
4	241202	Doradca finansowy	129	32	97	4,0313
5	524404	Telemarketer	127	22	105	5,7727
6	412001	Sekretarka	104	66	38	1,5758
7	235914	Wychowawca w placówce oświatowo-opiekuńczej	100	76	24	1,3158
8	541307	Pracownik ochrony fizycznej	92	50	42	1,8400
9	817290	Operator urządzeń do obróbki drewna	82	23	59	3,5652
10	811105	Operator koparki/ładowarki	73	52	21	1,4038
11	911290	Pozostałe sprzętaczk	71	20	51	3,5500
12	832202	Kierowca samochodu dostawczego	58	28	30	2,0714
13	711990	Robotnik budowlany	58	20	38	2,9000
14	931290	Robotnik drogowy	50	14	36	3,5714
15	741103	Elektryk	47	27	20	1,7407
16	751490	Robotnik przetwórcy	46	19	27	2,4211
17	932909	Pomocnik mleczarski	44	29	15	1,5172
18	343301	Bibliotekarz	43	24	19	1,7917
19	334402	Sekretarka medyczna	32	14	18	2,2857
20	343901	Animator kultury	31	21	10	1,4762
21	711501	Cieśla	31	20	11	1,5500
22	818990	Operator maszyn i urządzeń	29	24	5	1,2083
23	833202	Kierowca ciągnika siodłow.	29	12	17	2,4167
24	522303	Sprzedawca w branży przemysłowej	28	23	5	1,2174
25	524902	Doradca klienta	23	14	9	1,6429
26	262101	Archiwista	21	19	2	1,1053
27	251401	Programista aplikacji	21	12	9	1,7500
28	531190	Pozostali opiekunowie dziecięcy	21	11	10	1,9091
29	263401	Psycholog	19	14	5	1,3571
30	241203	Doradca inwestycyjny	17	10	7	1,7000
Suma			8 446	4 439	X	X
Procent do ogółu ofert i bezrobotnych			37,6	4,2	X	X
Razem oferty pracy/bezrobotni			22 446	105 942	X	X

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS - 01.

Wysokimi wskaźnikami intensywności deficytu charakteryzowały się również takie zawody jak: doradca finansowy; telemarketer; sekretarka; wychowawca w placówce oświatowo-wychowawczej; pracownik ochrony fizycznej bez licencji; operator maszyn do produkcji wyrobów z drewna; pozostałe pomoce i sprzątacki biurowe; kierowca samochodu dostawczego; robotnik budowlany; robotnik drogowy; elektryk; robotnik w przetwórstwie surowców roślinnych; pomocnik mleczarski; bibliotekarz; sekretarka medyczna; animator kultury; cieśla; operator stacjonarnych maszyn i urządzeń; kierowca ciągnika siodłowego; sprzedawca w branży przemysłowej; doradca klienta; archiwista; programista aplikacji; opiekunka dziecięca; psycholog i doradca inwestycyjny.

Wszystkie te zawody miały charakter wysokiego poziomu i wskaźnika deficytu także w drugiej połowie lat 2008 - 2010. Są to więc zawody deficytowe, które na Warmii i Mazurach przyjmują charakter trwały.

Na liście 30 zawodów o największej intensywności deficytu najliczniej reprezentowane były zawody z takich dużych grup jak:

- **pracownicy usług osobistych i sprzedawcy** - 6 zawodów, czyli 20,0% ogółu;
- **specjaliści** - 6 zawodów, czyli 20,0%;
- **operatorzy maszyn i urządzeń** - 5 zawodów, czyli 16,7%;

W wykazie elementarnych zawodów deficytowych znalazły się przede wszystkim zawody:

- a).** wymagające wykształcenia średniego zawodowego jak: technik prac biurowych; technik administracji; sekretarka, pracownik ochrony fizycznej; sekretarka medyczna; animator kultury; sprzedawca w branży przemysłowej; doradca klienta
- b).** wymagające wykształcenia wyższego jak: doradca finansowy; wychowawca w placówce oświatowo-wychowawczej, archiwista; programista aplikacji; psycholog i doradca inwestycyjny. Osoby z tymi kwalifikacjami przy wysokich możliwościach uzyskania takiego wykształcenia nie mają po ukończeniu studiów problemów z uzyskaniem zatrudnienia.
- c).** wymagające prostych umiejętności jak: robotnik gospodarczy, robotnik budowlany; robotnik drogowy, pomocnik mleczarski; robotnik przetwórcy surowców roślinnych
- d).** zawody wymagające przygotowania fachowego jak: elektryk; cieśla; operator stacjonarnych maszyn i urządzeń; operator urządzeń do obróbki drewna; kierowca samochodu dostawczego; operator koparki i ładowarki; kierowca ciągnika siodłowego

Taki stan rzeczy może wynikać ze specyfiki ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców do urzędów pracy. Przedsiębiorcy zgłaszają oferty pracy przede wszystkim na wspomniane już zawody.

W II półroczu 2010 roku w grupie 273 zawodów deficytowych prawie co druga (46,2%) czyli 126 z nich przybrała wartość **MAX**. Oznacza to, że w tych zawodach zgłoszono oferty pracy, a nie zarejestrowano bezrobotnych. W grupie tej dominowali: nauczyciele w szkole specjalnej; funkcjonariusze służby więziennej; montażyści reprodukcyjny; technicy mechanicy maszyn i urządzeń; nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych; spedytorzy; asystenci sędziego; operatorzy urządzeń oczyszczania ścieków; drukarze; lekarze - medycyna ratunkowa; specjaliści do spraw pozyskiwania funduszy europejskich; ekspedytorzy sprzedaży wysyłkowej / internetowej; zbieracze owoców, ziół i innych roślin; strugacze drewna; operatorzy spycharek; pracownicy pralni chemicznej; nauczyciele techniki w szkole podstawowej; specjalista do spraw szkoleń; technicy wsparcia informatycznego i technicznego; technicy archiwistów i monterzy ociepleń budynków

Przedstawione dane stanowią przegląd stanu ofert pracy na rynku województwa warmińsko-mazurskiego. Wśród nich przeważały propozycje zatrudnienia skierowane przede wszystkim do osób z wykształceniem zasadniczym i średnim zawodowym. W rankingu znalazły się zawody proste, niewymagające skomplikowanych umiejętności, czy kwalifikacji. Zjawisko to potwierdza fakt nadal stosunkowo dużego zapotrzebowania na pracę – 1 666 ofert - adresowanego do bezrobotnych nie mających żadnego zawodu.

PODSUMOWANIE

Liczba osób bezrobotnych na koniec II półrocza 2010 roku wynosiła 105 942 i w stosunku do 2009 roku zmalała o 3 239, tj. 3,0%. Stopa bezrobocia rejestrowanego także wykazała tendencję spadkową. W drugiej połowie 2010 roku wynosiła 20,0% i była o 0,7 pkt. proc. niższa w stosunku do II półrocza 2009 roku.

W analizowanym okresie bezrobocie wzrosło w sześciu powiatach, przy czym najsilnie w: elbląskim grodzkim (o 8,3%); szczycieńskim (o 3,7%); nowomiejskim (o 3,1%) i elbląskim ziemskim (o 2,6%). W pozostałych powiatach miał miejsce spadek liczby bezrobotnych, przy czym najsilniejszy w: gołdapskim (o 14,9%); ostródzkim (o 11,6%); bartoszyckim (o 11,2%); lidzbarskim (o 8,7%) i braniewskim (o 7,7%).

W II półroczu 2010 roku w województwie przeważali bezrobotni: z wyuczonym zawodem (77,9%); zamieszkali w mieście (50,7%); poprzednio pracujący (81,2%); bez wykształcenia średniego (62,7%); pozostający na bezrobociu od 1 miesiąca do 12 miesięcy (71,9%); w wieku 18 – 34 lata (50,3%) oraz kobiety (53,0%). Blisko co piąty (18,8%) bezrobotny był bez stażu pracy.

W populacji bezrobotnych poprzednio pracujących, najwięcej osób pochodziło z zakładów należących do sekcji: przetwórstwo przemysłowe (17,3% ogółu); handel hurtowy i detaliczny (12,3%); budownictwo (7,7%) i administracja publiczna (6,8%).

Obserwując sytuację na warmińsko-mazurskim rynku pracy można stwierdzić, iż grupami zawodów o najwyższym udziale w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych pozostają: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (23,4% ogółu); bezrobotni bez zawodu (22,1%) oraz pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (17,0%).

W regionie nadwyżka siły roboczej wystąpiła w czternastu sektorach ekonomicznych, przy czym najwyższy wskaźnik intensywności nadmiaru rąk do pracy odnotowano w: rolnictwie i leśnictwie; energetyce; przetwórstwie przemysłowym; górnictwie i wydobywaniu; handlu hurtowym i detalicznym; budownictwie; transporcie i gospodarce magazynowej oraz w gastronomii i hotelarstwie.

Na podstawie analizy rankingu zawodów nadwyżkowych stwierdzić możemy, iż listę 30 zawodów generujących bezrobocie niezmiennie otwierają osoby bez zawodu. Po nich są: sprzedawcy, rolnicy, krawcy, technicy ekonomiści; mechanicy samochodowi, robotnicy gospodarczy, murarze, robotnicy budowlani, ślusarze, kucharze, stolarze, szwaczki, technicy rolnicy, technicy mechanicy; piekarze i robotnicy w przemyśle przetwórczym. Informacje te potwierdzają ubiegłoroczne wnioski dotyczące spadku zapotrzebowania na zawody z grup związanych z: rolnictwem, technologią drewna, technologią odzieży oraz żywienia.

W rankingu zawodów nadwyżkowych znalazły się też zawody wymagające wykształcenia wyższego jak: ekonomiści, pedagodzy, specjaliści do spraw integracji europejskiej, politolodzy, specjaliści polityki społecznej, specjaliści żywienia człowieka, socjologowie, teolodzy, ekolodzy, specjaliści administracji publicznej, specjaliści do spraw organizacji usług gastronomiczno-hotelarskich i nauczyciele religii. To profesje, w których mamy do czynienia z największą rotacją i sytuacją, gdy oczekiwania pracodawcy i potencjalnych pracowników najbardziej się rozmiijają.

W drugiej połowie 2010 roku zmniejszyła się rozpiętość pomiędzy liczbą zgłoszonych ofert pracy a napływem bezrobocia. Pracodawcy zgłosili w tym czasie 22 446 nowych ofert pracy, tj. o 900 ofert, czyli o 4,2% więcej niż w analogicznym okresie roku 2009. Najwięcej ofert pracy (7879) pracodawcy skierowali (35,1%) do grupy „*pracownicy usług osobistych i sprzedawców*”. Największy spadek liczby ofert pracy odnotowano dla grupy „*pracownicy przy pracach prostych*” - o 3556, tj. aż o 57,3%.

Zgodnie z rozkładem ofert pracy według elementarnych zawodów największa ich liczba przypadła dla: robotników gospodarczych - 4706 ofert (21,0% ogółu); techników prac biurowych – 1783 oferty (7,9%); sprzedawców - 1394 oferty (6,2%); robotników budowlanych - 747 ofert (3,3%) i techników administracji -531 ofert (2,4%).

Z sporządzonego rankingu 30 zawodów deficytowych wynika, iż największe zapotrzebowanie występuje na robotników gospodarczych, gdzie wskaźnik intensywności deficytu wyniósł 2,1607, przy 2176 zarejestrowanych bezrobotnych i 4706 zgłoszonych ofertach pracy.

W czołówce zawodów o najwyższym poziomie i wskaźniku deficytu są też: technik prac biurowych, technik administracji, doradca finansowy, telemarketer, sekretarka, pracownik ochrony fizycznej bez licencji, operator urządzeń do obróbki drewna, operator koparek i ładowarek, kierowca samochodu dostawczego, robotnik budowlany i robotnik drogowy. W większości tych przypadków praca w tych zawodach wiąże się z ofertami stażu, przygotowania zawodowego, robotami publicznymi, bądź pracami interwencyjnymi, a zatem ofertami subsydiowanymi.

W rankingu zawodów deficytowych znalazły się też zawody wymagające wykształcenia wyższego jak: doradca finansowy, wychowawca w placówce oświatowo-wychowawczej, archiwista, programista aplikacji, psycholog,- i doradca inwestycyjny.

Miejsca pracy w województwie warmińsko-mazurskim najczęściej generowane są przez: administrację publiczną; przetwórstwo przemysłowe, handel hurtowy i detaliczny, budownictwo, opiekę zdrowotną i pomoc społeczną oraz działalność w zakresie usług administrowania.

Wśród zawodów zrównoważonych, w których występuje równowaga pomiędzy liczbą osób poszukujących pracy w danym zawodzie, a liczbą pojawiających się ofert pracy dotyczących tego zawodu, najwyższym poziomem i wskaźnikiem równowagi charakteryzowały się: opiekunka dziecięca, nauczyciel przedszkola, recepcjonistka, terapeuta zajęciowy, magazynier, monter instalacji sanitarnych, agent ubezpieczeniowy i oligofrenopedagog

Różnorodność grup zawodów zakwalifikowanych do zawodów deficytowych, zrównoważonych jak i nadwyżkowych jest tak duża, że trudno jednoznacznie określić kierunki zachodzących zmian. Wnioski takie można wyciągnąć na podstawie szczegółowej analizy danych dotyczących poszczególnych grup zawodów, liczby bezrobotnych ogółem, liczby bezrobotnych kobiet, bezrobotnych powyżej 12 miesięcy oraz liczby dostępnych ofert pracy.

Wolne miejsca pracy zgłoszone do urzędów pracy Warmii i Mazur w II półroczu 2010 roku wystarczyłyby tylko dla co piątego bezrobotnego. Oznacza to, że na poziomie wojewódzkim mamy do czynienia z nadwyżką siły roboczej. Z drugiej strony sytuacja jest bardziej zróżnicowana zarówno w poszczególnych powiatach, jak również w przypadku analizy według zawodów i sekcji PKD. Trzeba podkreślić, iż informacje dotyczące wolnych etatów, które zgłaszane są do służb zatrudnienia, nie stanowią wszystkich ofert pracy, jakie pojawiają się na lokalnym rynku. Pracodawcy nie zawsze korzystają z pośrednictwa urzędów pracy, a swoje oferty bardzo często zamieszczają w internecie, ogólnodostępnych mediach, bądź poszukują potrzebnych pracowników swoim znanym sposobem. Najwięcej ofert dostępnych w urzędach pracy dotyczy pracowników o niskich kwalifikacjach, najmniej zaś wysokiej klasy specjalistów. Stąd przedstawiona analiza oparta jest na ograniczonym zakresie danych i obejmuje wyłącznie informacje posiadane przez powiatowe urzędy pracy.

Przedstawiona analiza, z uwagi na to, że od drugiej połowy 2010 roku obowiązuje nowa kwalifikacja zawodów i specjalności, a klucz przejścia nie pozwala na jednoznaczne przyporządkowanie starych zawodów, z pierwszego półrocza 2010 roku, z nowymi, z drugiego półrocza 2010 roku, nie stanowi podstawy do wyciągnięcia daleko idących wniosków.

Opracował:
dr Alfred Czesła
socjolog
Wojewódzki Urząd Pracy
w Olsztynie

Akceptował: